درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրնք.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ծանուցման [illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Անգլիական Խորհրդարանը բացուեցաւ յանուար 3)16ին, նոյն իսկ Թագաւորին ներկայութեամբ, որ անձամբ կարդաց ճառը: Ուրեմն ժամանակ մը պիտի դադրին հայհոյութիւնները եւ այլ զուարճութիւնները մէջ խօսուող ճառեր քանի որ անոնց բուն խօսարանը (parlement) բաց է ալ հիմա, որ բուն տեղն է, ուր Անգլիոյ պետական մարդիկ կրնան խօսիլ: Դիտուած է անշուշտ որ ընդհանրապէս ճառեր կը խօսուին Խորհրդարանէ դուրս այն ժամանակամիջոցներուն մէջ, երբ Խորհրդարանը գոց կը մնայ. իսկ բացուելուն պէս անոր բեմէն է որ կը սկսին լսուիլ այնուհետեւ նախարարական կամ ընդդիմադիր երեսփոխաններուն եւ լորտերուն հակընդդէմ ատենաբանութիւնները: Բայց Պահպանողական կուսակցութիւնը դեռ այնպիսի ջախջախիչ մեծամասնութիւն ունի, որ նախարարական կամ քաղաքական ո՛ եւ է փոփոխութեան նշան չերեւիր ներկայ նստաշրջանին առեն. մանաւանդ այն մեծագոյն պատճառով որ միատարր, միասիրտ ու միախորհուրդ ընդդիմադիր կուսակցութիւն մը չկայ մէջ տեղ: Ձի ազատականաց պառակտումը երթալով աւելի շեշտուեցաւ նաեւ Խորհրդարանին բացուելէն ի վեր, քանի որ գլխաւորապէս պօէրական խնդրոյն առթիւ գաղափարներու միջեւ անհամաձայնութիւնը այնչափ սաստկցաւ Ազատական կուսակցապետներու միջեւ, որ մինչեւ անգամ Լորտ Ռոզպէրի դատապարտելէ չքաշուեցաւ Կլատսթոնի 1881ի ատեն Պօէրներու նկատմամբ բանած քաղաքականութիւնը, զոր թոյլ ու սխալ անուանելու չափ առաջ գնաց: Ալ եւ անհնարին է ուրեմն որ կարենան միանալ: Ուրեմն պահպանողականները կրնան երկար ատեն հանգիստ քնանալ իրենց նախարարական բարձերուն վրայ: Եւ Լորտ Ռոզպէրի այժմ ուրիշ ընելիք չունի, բայց եթէ երազել անոնց այնչափ հաճելի ըլլալ որ հաճին պաշտօն մը տալ իրեն: Ո՛ւր նախկին նախարարապետ Լորտ Ռոզպէրին, նոյն իսկ Կլատսթոնէն իրեն յաջորդ ընտրուած, ո՛ւր այսօրուան Լորտ Ռոզպէրին որ Սոլզպըրիի եւ Չէմպըրլէնի գործակատար ըլլալու համար մինչեւ իսկ կ'ուրանայ իր մեծանուն Վարպետը ու անոր քաղաքականութիւնը:

Բայց մինչ մէկ կողմէ այսպիսի փոփոխամտութիւններ տեղի կ'ունենան, միւս կողմէ անդրդուելի քաղաքականութիւն մը անհկուն յամառութեամբ կը շարունակուի, եւ ի լուր աշխարհի կը հռչակուի Խորհրդարանին բեմէն թէ հաշտութիւն չը պիտի ընդունի Անգլիա, մինչեւ որ որ Պօէրները իրենք չզիջեն, ներում չխնդրեն եւ անպայման անձնատուր չըլլան: Ֆօն Պիւլօվներու եւ այլ անգլիատեաց Գերմանացիներու ասկէ աւելի խրոխտ պատասխան չէին կրնար տալ անգլիացի նախարարները: Թող հրամմեն ուրեմն անոնք եւ իրենց մասին ծայրայեղ օգնեն Պօէրներուն: Լոկ ճառեր եւ խօսքեր օգուտ մը չունին եւ չեն կրնար ունենալ: Թրանսվալի Թուղթերուն մինչեւ 120 122 Փրանք բարձրանալն ալ կը ցուցնէ թէ հակառակ պատերազմին այսքան երկարելուն եւ յարափոփոխ բաղդին, փոխմամբ աշխարհի կարծիքը այն է թէ Անգլիա իր ուզած ձեւով միայն պիտի վերջացնէ պատերազմը: Արդէն Խորհրդարանն ալ այդ ձեւը քուէարկեց:

*** Խորհրդարանին բացուելէն ետք Մեծին Բրիտանիոյ այժմու զբաղումներէն մէկն ալ Էտուարա է. Թագաւորին Թագադրութեան հանդէսներուն պատրաստութիւնն է զոր, կ'երեւի թէ, քիչ մը աւելի պերճաշուք պիտի կատարեն ի հեճուկս աշխարհի այն ամէն ազգերուն՝ որոնք Պօէրական պատերազմին երեսէն անգլիական ազդեցութեան նուազումը կ'երազեն: Այդ հանդէսները պիտի կատարեն այնպէս՝ ինչպէս թէ բնաւ պատերազմի մէջ չըլլային Անգլիացիք: Եւ պիտի տեսնէք թէ նոյն իսկ Ֆօն Պիւլօվի վեհապետը կամ իր եղբայրը անձամբ ներկայ պիտի գտնուի այդ հանդէսներուն եւ բոլոր տէրութիւններն ալ իրենց ներկայացուցիչները պիտի ունենան անոնց մէջ: Միացեալ Նահանգները այժմէն իսկ փութացին ընտրել իրենց պատգամաւորութիւնը ցուցնելու համար իրենց բարեկամական փութկոտութիւնը:

Եւ կ'արժէ դիտել թէ Ռուսիա ատենէ մը ի վեր չըներ հականգլիական ո եւ է ցոյց կամ գործողութիւն, ու հակառակ կը տեսնէ Գերմանացւոց աւրուիլն Անգլիացւոց հետ, ուշ թէ, անոր համար որ ատեն մը կը յուսայ վերջիններուն գալիք, այլ զաղ կ'երեւի եւ կը սպասէ որ առաջինները կորսնցնելով Անգլիացւոց համակրութիւնը, կորսնցնեն նաեւ անոնց բարեկամութեան օգուտները:

Իսկ Ֆրանսա աւելի փափուկ վիճակ մը ունի հանդէպ անգլօ-գերման խորհրդարանական հակաճառութեանց, զի յայտնի է թէ ո՛չ մին կը սիրէ եւ ո՛չ միւսը, այլ զի վերջնոյս ռուսական հովը աւելի անգլիասէր կը փչէ. իսկ ալ աւելի գերմանասէր չի կրնար երեւնալ: Թէպէտ եւ մինչեւ դեռ վերջին ժամանակներս Փրանսական մամուլը այնպէս տրամադրուած էին որ եթէ հարկ ըլլար ընտրութիւն մը ընել Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ, Սեդանի յաղթականը նախամեծար կը համարէին քան Վաթերլոյի ու Ֆաշոտայի յաղթականը: Բայց որովհետեւ հանրապետական Ֆրանսա կայսերական Ռուսիոյ դաշնակից համարուելէն ի վեր կորսուած է գրեթէ իր քաղաքականութեան բացարձակ անկախութիւնը, եւ ենթարկուած է Զարին հրամաններին, տարբեր ուղղութիւն չկրնար բռնել քան ինչ որ կը ներշնչուի Բեդերսպուրկէն եւ այժմ հականգլիականէն աւելի հակագերման ներշնչում կ'ընդունի, թէ ոչ, տարբեր ոճ ու լեզու պիտի բանեցնէին իր նախարարները ու լրագիրները, ներկայ պարագային մէջ: Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի յայտարարութիւնն ալ զոր ըրաւ առջի օր Երեսփ. Ժողովին մէջ՝ թէ Ֆրանսա չկրնար միջնորդ մէջտեղ բերել Թրանսվալեան պատերազմին, այնպիսի փափուկ ոճ ու լեզու ունէր, որ կատարեալ թարգման կրնար համարուիլ Ֆրանսացւոց մտքի արդի տրամադրութեանց: Այսպէս ահա գերման Խորհրդարանին մէջ խօսուած հականգլիական բուռն ճառերը հակառակ արդիւնք արտադրեցին ռուսական եւ ֆրանսական մամուլներու վրայ, ուսկից դժգոհելու բնաւ պատճառ չունին Անգլիացիները, ընդհակառակը: Եւ զարմանալին այն է որ մինչ ռուսական մեծ օրկան Նովոյէ Վրէմիա դեռ քիչ առաջ կը պատասխանէր անգլիական Նէշընըլ Րիվիու հանդէսին թէ Անգլիա թող չյուսայ որ կրնայ Ռուսիոյ համաձայնութիւնը ձեռք բերել, հիմա ինքն է որ կը ջատագովէ անգլօ-ռուս համաձայնութիւն մը Փրանսականով երթալու ու կը փաստաբանէ թէ այդպիսի երեքեակ միութիւն մը պիտի ապահովէ այդ երեք տէրութեանց գերազօրութիւնը եւրոպական միջազգային քաղաքականութեան վրայ: Ի տես այս երեւոյթներուն, ոչ ոք կրնայ կարծել թէ Գերմանները մանաւանդ իրենց նախարարապետ Ֆօն Պիւլօվ գոհ մնացին իրենց ըրած հականգլիական բուռն ու անպատշաճ յարձակումներէն, որոնցմէ եթէ ամէնէն աւելի գո՛հ մնացող մը կայ, այն ալ Պ. Չէմպըրլէնն է որ մէկ հարուածով աւելցուց իր ժողովրդականութիւնը իր ազգին մէջ, ստորոց իր դէմ ըրած յարձակումներուն շնորհիւ: Ահա թէ ի՛նչ է քաղաքականութիւն ըսուածը:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԱՋՈՒ ՁԱԽ

ՆՐԱԽՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մարդկային ընկերութիւնը քիչ մը չափազանց ապերախտ է կարգ մը մարդոց համար որոնք անհոգին, գրեթէ անփոխարինելի բարիքներ գործած են իրեն համար: Կը նշմարէ այդ բարիքները, կ'օգտուի անոնցմէ, բայց չի փնտռեր իսկ անոնց աղբիւրը եղող անձին անունը, զոր չգիտեր արդէն, ու բնաւ չգիտեր թէ գոնէ պարտք մը երախտագիտութիւն կը պարտի անոնց:

Օրինակի համար ոչ ոք գիտէ անունը այն մարդուն՝ որ ակնոցը հնարած է. եւ սակայն, առանց անոր, երբեք չպիտի կրնային գլուխ ելլել առանց մուկերուն հետ: Ոչ ոք գիտէ թէ ո՛վ հնարած է ձուկի կարթերը, ուռկանները, ձուկ բռնելու եղանակը. եւ սակայն, աշխարհիս չորս կողմը, անհամար մարդիկ կ'ապրին անոնց երեսէն, եւ ոչ նուազ թուով մարդիկ ալ անոնց շնորհիւ համեղ կերակուր մը աւելի կը գտնեն իրենց սեղանին վրայ: Եւ այսպէս, ոչ ոք գիտէ թէ ո՛վ հնարած է կօշիկը, մաքոքը, հովանոցը, ժալանը, մատնոցը, խաղի թուղթը, նարդը, թաշկինակը, գուլպան, ու առհասարակ ինչ որ կրնար երեւակայել այս շարքին մէջ:

Ատոր բոլորովին հակառակը ըլլալով, ամէն մարդ գովեստով, փառաբանութեամբ կը յիշատակէ այն մարդը որ օդապարիկին գիւտը ըրած է, եւ անոր հետ բոլոր այն մարդիկն ալ որոնք այդ գիւտին յաջողելուն նպաստած են: Դարձեալ ամէն մարդ պատկառանքով ու հիացմամբ անունը կու տայ բոլոր այն աստղագէտներուն՝ որոնք այլ եւ այլ մոլորակներ, ինչպէս Հրատը գտած են: Ու միեւնոյն կերպով, գովասանք, եւ աստուածացման մէջ կը լողան բոլոր այն մարդիկը որոնք նմանօրինակ գիւտերու կապած են իրենց անունը:

Ապերախտութիւնը պէտք եղածէն աւելի աչքառու է, անանկ չէ՞: Ըսէ՛ք, մարդկութեան համար օդապարիկին կամ Հրատ մոլորակին գիւտը ի՞նչ արժէք ունի՝ բաղդատմամբ հովանոցի, կօշիկի, ժալանի, մատնոցի, ակնոցի գիւտերուն: Մինչդեռ օդապարիկը հազար մարդու վրայ տասը հազիւ կը հետաքրքրէ, ընդհակառակը, քիչ մարդ կայ որ ամէն օր չվայելէ միւս պզտիկ գիւտերուն ընձեռած դիւրութիւնները: Կը վայելէ բոլորն ալ առանց օգտուելու, իր պէտքերը կը լեցնէ անոնց շնորհիւ, բայց անունն իսկ չի փնտռեր անոնց հնարիչներուն, ու շնորհակալութեան բառ մը անգամ չի թօթուեր անոնց յաջողութեան նպաստողներուն համար: Եւ անդին, օդապարիկին, եւ այդ կարգի ուրիշ անհամար բաներու հնարիչները, ամէն օր կ'աստուածացուին, գիրքերու նիւթ կը դառնան, արձաններու տէր, ու կը վայելեն համբաւ մը որ երախտագիտութիւն միայն կը հրաւիրէ իր վրայ:

* * *

Անցնելով ուրիշ տեսակէտ մը, մեր մէջ ո՞վ գիտէ այսօր «փոխան այցելութեանց», «փոխան ծաղկեփունջի», «փոխան ծաղկեպսակի», եւ «փոխան երեկոյթի» նուիրատուութեանց գաղափարը յղացողներուն անունը, ո՞վ տեղեկութիւն ունի անոնց մասին, ո՞վ: Եւ սակայն, քիչ մը ամէնքս ալ կ'օգտուինք, գրեթէ շատ քիչ բացառութեամբ, այդ մարդոց հաստատած սովորութիւններէն:

Քանի որ այժմէութիւն մըն ալ ունի, առնենք սա Ծնունդի այցելութիւնները: Կա՛յ բան մը աւելի տաղտկալի, աւելի ձանձրացուցիչ, աւելի նեղացնող, քան Ծնունդի այցելութիւն մը: «Բարի Ծնունդդ» կ'ըսէք դիւրաւ, բայց անկէ անդին, պէտք է խօսակցութեան նիւթ մը գտնել որ կարենայ առ նուազն 10 եւ առաւելն մինչեւ 20 այցելուներ հետաքրքրել: Ետքը, պէտք է ստամոքսը լեցնել իրարու հակառակ, իրարու հակառակ յատկութիւններու տէր ըմպելիներով եւ կամ անուշեղէններով: Եւ ասիկա ո՛չ թէ միակ տուն մը, այլ անհամար տուներու մէջ, ամէնքն ալ փոքրաբեռներով հեռու իրարմէ, ամէնքն ալ տարբեր տարբեր թաղերու տէր, եւ ամէնքն ալ անհրաժեշտ: Յոգնութիւն, ճամբու ծախք, ժամանակի կորուստ, անհանգստութիւն, եւ դեռ ի՛նչ որ ուզէք: Միեւնոյն բանը նաեւ Զատկին:

Եւ ըսել թէ մարդը որ բոլոր այս անպատեհութիւններէն շատ շատ մեծ չափով մը ազատելու եղանակը յղացած ու գործադրութեան դրել տուած է, ո՛չ թէ միայն իբր մեծ բարերար մը չի յիշատակուիր մեր մէջ, հապա նոյն իսկ, անունն իսկ ծանօթ չէ մեզի:

Անցնինք միւսներուն: Հարսնիքի մը կամ յուղարկաւորութեան մը միջոցին մարդ միշտ շփոթած կը մնար թէ ի՛նչ ծաղկեփունջ կամ պսակ ղրկէ, ի՛նչ վայլեր այս իր ասնասելիք մասնակցութեան: Կը խորհէր, կը մտածէր, ու բնականաբար միշտ փափաքածին հակառակը միայն կրնար ընել: Անպատեհութիւններ, որոնցմէ սակայն «փոխան ծաղկեփունջի» եւ «փոխան ծաղկեպսակի» նուիրատուութեանց դրութիւնը փրկած է ամէնքս ալ:

Բայց այսօր ո՛վ կը յիշէ այդ դրութեանը հաստատող մարդոց անունը: Անոնց գոյութեան մասին գաղափար ունեցող անգամ չկայ:

Նոյն բանը նաեւ «փոխան երեկոյթի»ին համար: Անունն մը պատրաստելին առ հանդիպած մարդը տունը լեցնել, ծախք ընել, անհանգիստ ըլլալ, ուրիշները անհանգիստ ընել, քնատ մնալ, յաջորդ օրը գործը երեսի վրայ թողուլ, բոլոր ասոնք կը վերնան պզտիկ նուիրատուութեան մը շնորհիւ:

Ու միշտ մարդը որ այդ գաղափարը ունեցած է առաջին անգամ, անծանօթ կը մնայ, առանց իսկ իր հասցէին ուղղուած շնորհակալութեան բառ մը ըսելու:

Հիմա դո՛ւք ըսէք իմ տեղս.— Ապերախտ չէ՞ք այդ մարդոց մասին, եւ կա՛յ արդեօք աւելի ծանր ու աններելի ապերախտութիւն մը....

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԻՆԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱ՞Ն Է

Անցեալ տարի բժշկական եւ երկրագործական ամսաթերթեր երկար բարակ խօսք ու դէմ գրեցին ալքօոլականութեան եւ գինիի գործածութեան մասին: Այսօր ամէն մարդ գիտէ թէ շատ եւ չափազանց ալքօոլը անօրկու թշնամի եւ սոսկալի թոյն մըն է մարդուս կազմին եւ բանականութեան. կը մնայ հիմա առարկել կամ վճռել գինիի մասին, որուն համար, այս անգամ առանց իմ կողմէս նոր կարծիք յայտնելու, կը բաւականանամ միայն թարգմանաբար մէջ բերել, Փրանսացի հռչակաւոր բժիշկի մը մէկ նամակը, ուղղուած տեղւոյս Բոլէռ Ակրիքոլ եւ Վինիքոլ կոչուած շաբաթաթերթին:—

«Մեր ամենապատուական պաշտօնակից Պ. Բոտէն, տոքթոր Բարիզի բժշկական համալսարանին եւ բրոֆէսէօր Բարիզի կենդանական քոլէժին, իր հռչակաւոր մէկ տեղեկագրին մէջ կ'ըսէ. «Գինին ամենէն օգտակար եւ առողջապահական խմելիքն է, որուն միջոցաւ միայն թերեւս կարելի ըլլայ զսպել եւ առաջքը առնել այն սոսկալի աւերին եւ ծարաւութեան փճացնող պատուհասին, որ ալքօոլականութիւն կը կոչուի:

«Արդարեւ, աշխատաւորը որ օրն ի բուն կը տառապի եւ կ'աշխատի չարաչար, պէտք ունի զօրավիգի, խթանի, կարենալ վերսկսելու համար իր ուժը եւ բարոյական կորովը: Եթէ ան չգտնէ գինի, պիտի խմէ անպատճառ ալքօլ, թէեւ ըլլայ ան գարեջուրի, այլէլ եւ քոնեակ, ապսէնթ թէ ռիւմօ, ռոմ, քօնեաք, օղի, մաստիկ եւն.: Վիճակագրութիւններէն կ'երեւայ որ Փիլոքսերայի տագնապալի ժամանակին, գինիի նուազութեան պատճառով, ապսէնթի սպառումը մէկ քանի տարիներ անգամ աւելի է քան հիմա, գինիի առատութեան ժամանակ: Մէկ խօսքով, գինին ուրախութիւն կը պատճառէ, ուժ եւ առողջութիւն տալով, իսկ արհեստական կամ զուտ ալքօլն է որ տխուր եւ մոլի արբեցողութեան կ'առաջնորդէ: Ալքօլի չափազանց գործածումը առաջ կը բերէ յղփացման եւ բթացում ուղեղի, Փիզիքական ու բարոյական անկում (décadance), անդամալուծութիւն, քայքայում մարմնոյ եւ յիմարութիւն, որուն (ալքօլի) ընդհանուր հետեւանք կ'ըլլայ ցեղական այլասերում եւ վատթարացում ժառանգաբար:

«Նոյն իսկ մենք տեսած ենք մեր յաճախորդներու մէջ, շատ մը լեռնական գիւղացի բացօթեայ աղքատներ, որոնք կանոնաւոր կերպով գինի կը խմեն եւ չափազանց նուազ նշաններ ցոյց կուտան թոքախտի քան դաշտային բնակիչներ, որոնք շատ քիչ անգամ սովորութիւն ունին գինի գործածելու: Ասկէ կը հետեւի որ, գինիի գործածութիւնը կ'աւժովցնէ մարմնոյ հեւասնութիւնը եւ աւելի դիմադրողութիւն կու տայ անոր, մրցելու մանրատկար եւ մահաբեր միքրոպներուն դէմ:

«Ուրեմն այս կարեւոր կէտի մասին մենք համակարծիք չենք Բարիզի այն կարգ մը բժիշկներուն հետ, որոնք կը կարծեն թէ գինին կ'առաջնորդէ ու կ'արագացնէ թոքախտի երեւումը: Սակայն դիւրին է պատասխանել ասոնց, օրինակներ առաջ բերելով մեր շրջակայ գինեգործ գաւառներէն: Ֆիլոքսերայէն առաջ, Պուրկոնեան գաւառի գինեգործները ամէն օր մէկ քանի լիթր գինի խմելէն զատ, կը գործածէին նաեւ մարկ (marc) օղի, սակայն եւ այնպէս անոնցմէ շատերը կ'ապրէին աւելի քան ութսուն տարի: Ճիշդ է որ, անոնք չէին գործածեր ապսէնթ, ռոմ, քօնեաք, եւն. բարկ եւ խիստ ալքօլիկ հեղուկներ, որոնք դժբաղդաբար այսօր չափազանց կը սպառին:

«Ես անձամբ շատ դիտեցի խռնդոր (cerrhose լեարդի մանրացու հիւանդութիւն) որոնք հետեւանք էին խիստ ալքօլականութեան, բացառապէս չափազանց զուտ ալքօլ խմողներու մօտ: Ընդհակառակը, ես անձամբ մէկ քանի հիւանդութեան դէպքեր այնպիսի գինի խմողներու մօտ, որոնք օրական 6—10 լիթր գինի խմելէ զատ՝ ապսէնթ կամ ուրիշ ալքօլիկ ըմպելիներ ալ կը խմեն եղեր:

«Սակայն մեզի աւելի զարմանալի կը թուի այն որ, Բարիզի առողջարանները, միշտ կը պնդեն գինիի վնասակարութեան մասին, իսկ սուրճի նկատմամբ բնաւ ուշադրութիւն չեն դարձներ, որուն չափազանցութիւնը կարող է անհաչին գեղծումներ առաջացնել:

«Պէտք չկայ չափազանց խորացնելու ըլլալու, գիտնալու համար թէ չափազանցութեամբ գործածուած սուրճը կ'առաջացնէ սրտի արագ բաբախում եւ նոյն իսկ կրծքացաւ, փորացաւ եւ սրտացաւ, բոլորն ալ միեւնոյն ուժգնութեամբ մահացու, ինչպէս լեարդացաւը:

«Պէտք է գիտնալ որ սուրճը կուտայ չափազանց ջղայնութիւն, որուն հետեւանքը կ'ըլլայ ջղացաւութիւն երեսի, ատամներու, մէջքի, երիկամունքի եւ միզային փամփուշտներու: Սուրճը ջիղերը գրգռելով կ'արգիլէ քնանալ, առաջ բերելով զայրոյթ եւ արթնութիւն: Ենթական կը տկարանայ եւ տակաւ կը կորսնցնէ իր կենսական մղիչ զօրութիւնը, եւ օր մը կը հասնի որ բոլորովին անընդունակ կը դառնայ լուրջ եւ ծանր աշխատանքի: Վերջապէս, կամքի եւ յիշողութեան տկարացում եւ ընդհանուր ջղային խանգարում (neurasthénie) առաջ կու գայ:

Սուրճի շատ գործածութիւնը պատճառ կ'ըլլայ թթուութեան (acidité) յօդացաւի յօդատապի (goutte) լեարդի խիթի (hepatique) երիկամունքի խիթի (néphrétique) անդամ կամ կէս գլխացաւի եւ մորթային զանազան հիւանդութիւններու:

«Սուրճը մանաւանդ շատ աւելի վնասակար է տղոց. չափազանց ազդելով անոնց փափուկ եւ դիւրագրգիռ ջղային դրութեան վրայ, որով տղան կ'ըլլար ցասկոտ եւ խիստ դիւրագրգիռ: Տղոց ստամոքսը եւ աղիքը կը բորբոքին, անընդունակութիւնը կը դանդաղի եւ ոսկրաթեքութիւնը (rachitisme) շուտով երեւան կ'ելլէ խեղճ մանկան վրայ:

«Մենք նուազ խիստ պիտի ըլլանք թէյի նկատմամբ, որ հիմա մեզ մօտ, Ֆրանսայի մէջ կը գործածուի սուրճէն շատ աւելի նուազ չափով: Սակայն սա ալ ո՛չ նուազ յուզիչ եւ խիստ գրգռիչ ըմպելի մըն է, որ շատ մեծ քանակութեամբ կը գործածուի գինի չարտադրող երկիրներուն մէջ:

«Սակայն եթէ սուրճ եւ թէյ այնքան առողջապահիկ ըմպելիներ են որ Բարիզի բժիշկներ կ'ուզեն յանձնարարել գինիի տեղ, մենք կը նախընտրենք մնալ մեր նախկին համոզման վրայ, այն է գործածութիւնը Փրանսական ազնիւ հին գինիներուն, որ միշտ Ֆրանսացիներուն կուտայ վառվառուն կենդանութիւն, մաքուր եւ լեւուլ զուարթութիւն, ճոխացած, բարի ազնիւ եւ գեղեցիկ զգացումներով:

«Հետեւաբար կ'եզրակացնենք թէ գինին ազատ կը պահէ շատ մարդիկ զանազան վտանգներէն եւ մահացու կամ անբուժելի հիւանդութիւններէ, որոնց ենթակայ են միշտ զուտ ալքօլ, սուրճ, եւ թէյ եւ մորփին գործածողները:»

Թարգմանելով եւ նոր տարւոյ սկիզբները տալով այս յօդուածը Արեւելքի ընթերցողներուն, երկու գլխաւոր նպատակ ունիմ. նախ ճանչցնել գինիի բարերար ազդեցութիւնը մեր առողջութեան վրայ եւ ըստ այնմ զարգացնել այգեգործութեան միջոցները: Երկրորդ՝ կը յուսամ որ այս յօդուածը պիտի ծառայէ մեր ծանօթներուն մօտ իբրեւ նոր տարւոյ շնորհաւորական, ինչ որ, իմ կարծիքովս, աւելի պիտի արժէր քան ճռամաբանական մաղթանքներով լեցուն նամակ մը:

Մօնբէլիէ Մ. ԽԱՐԱԽԱՆԵԱՆ

ՎԱՆԱՅ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՎԱՆ, 22 Դեկտ. 1901

«Երեք շաբաթ առաջ, Բաբթողիմէոս առաքելոյ վանքին մէջ վախճանեցաւ Աղբակու հովիւ Տ. Կոստանդին վարդապետ Սահակեան: Այս դժբաղդ վիճակը երկար տարիներէ ի վեր կարծես միշտ անհովիւ մնալու դատապարտուած էր: 1899ին, Ներսէս եպիսկոպոս Աւետիքեան Նորընծայ Ներսէս վարդապետը ղրկեց հոն, որ քանի մը ամսուան պաշտօնավարութենէ ետքը ի տէր հանգեաւ Պաշքալէի մէջ՝ նոյն թուի դեկտեմբեր ամսուն: Անկէ բաւական յետոյ, Տ. Ստեփան վարդապետ Աղթամարեանը ընտրուեցաւ առաջնորդ

—)(77)(—

ԺՈՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱՋԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

ԺԳ

ՍԻՐՈՅ ՀԱՃՈՅՔԸ ՄԷԿ Վ՛ՅՐԿԵԱՆ ՄԻԱՅՆ ԿԸ ՏԵՒԷ

Կառքը կ'ուղղուի դէպ ի Էլէօթէրի փողոցը: Ռէժին կիսանուաղ փռուած է անոր մէջ իր քրոջ քով սեղմուած: Սակայն, միակ գաղափար մը մտատանջութիւն կը պատճառէ Ռօզի. քոյրն ալ իրեն պէս անդարմանելի անկում մը ունեցա՞ծ է ժանի թեւերուն մէջ:

Երբ կառքը Սէն Էլէօթէրի փողոցին մօտեցաւ, Ռէժին աչքերը բացաւ, բուռն սարսուռներու մատնուած. ատամները ջղաձգօրէն կը շարժէր ու մարմինը կը ցնցուէր ընդոստ շարժումներով:

Ռօզ հասկցաւ որ իր քոյրը կը վախնար Ժէրօմէն ու Մարիամէն, որոնց ներկայանալու համար, բաւական ուժ չէր զգար իր վրայ: Ուստի զայն ապահովցնելու համար, ըսաւ.

—Խեղճ քոյրս, մի վախնար, անոնք բնաւ յանդիմանութիւն չպիտի ուղղեն քեզի, որովհետեւ իրենց անկողինը պառկած, կը զառանցեն հիմա եւ նոյն իսկ չպիտի ճանչնան քեզ:

Ռէժին քրոջը սրտին վրայ ինկաւ ու սկսաւ լալ ջղաձգօրէն:

Վերջապէս կառքը կանգ առաւ: Ռօզ իր քրոջը թեւէն բռնած վեր ելաւ տուն, որովհետեւ անոր սրունքները կը կթոտէին, կրած բուռն յուզումներուն հետեւանքով: Ռէժին, պարապէն անցած պահուն, նշմարեց սեղանին վրայ դրուած գիրքը, զոր ջանացած էր կարդալ, ժամադրութեան երթալէ առաջ: Հազիւ երկու ժամ անցած էր իր փախուստէն ի վեր, եւ այդ կարճ ժամանակամիջոցին մէջ ի՛նչ անցքեր տեղի ունեցած էին:

Ռօզ քրոջը ձեռքէն բռնելով ըսաւ.

—Եկո՛ւր անոնց քով երթանք... Զայրոյթ ճանչնան քեզ, բայց հոգ չէ, դուն ներում խնդրէ անոնցմէ:

Ռօզ պահ մը առանձին թողուց Ռէժինը եւ ինք բժիշկին մօտ գնաց, խորհրդակցելու համար: Ետքը սենեակ դառնալով, քրոջը հետ մտաւ ծնողքին սենեակը:

Ժէրօմ եւ Մարիամ քով քովի պառկած էին անկողնին մէջ. չէին քնանար, որովհետեւ տենդը բռնած էր զանոնք: Կը զառանցէին: Ժէրօմ աչքերը դարձած ու խոլայ, կը մրմնջէր.

—Կը տեսնես, Մարիամ, ես արդէն իսկ կանխատեսած էի: Չէինք կրնար պահել զանոնք, որովհետեւ շատ գեղեցիկ էին... Բարիզ մեր ձեռքէն պիտի յափշտակէր... Եւ երբ Բարիզ մեր աղջիկները գրաւած է, ա՛լ չի վերադարձներ մեզի:

Մարիամ կը պատասխանէր.

—Ո՛չ, ամ՛ երկուքը էինք եւ ես ո՛րչափ հպարտ էի անոնց գեղեցկութեան եւ մաքրութեան վրայ: Այո՛, պէտք է ներել անոնց, փոխանակ պատժելու:

—Յանցանքը մե՛րն է, չհրցնեք սիրելով ու ինքզինքնիս, յարեց Ժէրօմ:

—Այո՛, յանցանքը մերն է ըսաւ Մարիամ: Չկրցինք շահիլ անոնց վստահութիւնը ու իրարու անոնց ըլլալ սրտի գաղտնիքներուն:

—Պէտք էր զգուշացնել զանոնք, սպառնացող վտանգներուն առջեւ:

—Յանցանքը մե՛րն է, յանցանքը մե՛րն է:

Ետքը Ժէրօմ եւ Մարիամ աչքերնին գոցեցին, բայց շրթունքին կը խօսէին, անհասկնալի բառերով: Կարծես թէ Ռէժինի ներկայութիւնը, զոր չէին ճանչցած, քիչ մը աւելի հանդարտեցուցած էր զանոնք: Բժիշկը ըսած էր թէ երբ անոնք քնանան, տագնապը պիտի անցնէր:

Այդ պահուն, Ռէժին ծնրադրելով մօրը անկողնին մօտ, ձեռքերը միացուց իրարու եւ իր աղուոր գլուխը ծածկեց անոր աջ ձեռքին վրայ:

—Ներողութի՛ւն, ներողութիւն, քրթմնջեց խեղճ աղջիկը:

Մարիամ կարծես թէ քունին մէջէն իմանալով աղջկան ձայնը, ըսաւ զառանցելով.

—Պէտք է ներել, փոխանակ պատժելու:

Ետքը, պահ մը լռութիւն տիրեց. Ռօզ քրոջը ուսին դպաւ, ըսելով.

—Եկո՛ւր, դուրս ելլենք, որպէս զի հանգստօրէն քնանան:

Ռէժին ոտքի ելաւ եւ երկու քոյրերը ճաշասրահ գացին, բաց թողլով դուռը, որպէս զի աւելի դիւրաւ կատարեն իրենց հսկողութիւնը:

Ռէժինի ծառուղիի բնակարանին մէջ ի՛նչ պատահած էր, առեղծուած էր որ մտատանջութիւն կը պատճառէր Ռօզի: կ'ուզէր հարցաքննել քոյրը եւ ամէն բան հասկնալ, թէեւ անոր արտասուալից ու անմեղ նայուածքներէն կը հետեւցնէր թէ անկումը կատարեալ չէր եղած:

(Տարունակելի)

Հեքեարի՝ Ազգ. Կեդրոնական վարչութեան կողմէ, որուն մեկնումն ալ, չենք գիտեր ինչո՛ւ, յետաձգուեցաւ, մինչեւ որ յայս տարան Վանայ գաւառական վարչութեան Խառն Ժողովի որոշմամբ, հանգուցեալ Տ. Սահակունին զրկուեցաւ հոն՝ դեռ եւ հօրը չէ հանչցած։ Հանգուցեալը, անցեալ տարի, ամուրի քահանայութենէն վարդապետական աստիճանին բարձրացաւ՝ Աշճէչի Մեծոփայ վանքին վանահայր կարգուելով։ Մէկ քանի ամսուայ պաշտօնավարութենէ յետոյ էր որ զայն Աղբակ փոխադրել հարկ եղաւ։ Հանգուցեալը բաւական տարիներ Պոլիս ապրած և ժամանակին ծանօթ դէմքերուն հետ շփուած ու մտերմացած ըլլալուն մէջ ալ գաղափարութիւններ ըրած է։ Եկեղեցիին համեստ և ուսումնասէր պաշտօնեայ մըն էր, ու իր մտքին մէջ կրթական գեղեցիկ ծրագիրներ կը շինէր միշտ, առանց սակայն զանոնք իրագործելու միջոցները ունենալու։ Աղբակ Հէքեարի միւթեսարիֆութեան կը պատկանի, որուն կառավարական ու առաջնորդական կեդրոն է՝ Պաշգալէ, որուն Առաջնորդը վանահայրն է նաեւ Բարթողիմէոս առաքելոյ վանքին։ Իսկապէս կարող և գործունեայ վարդապետ մը պէտք է—չըսելու համար եպիսկոպոս—հովուելու համար այս ընդարձակ Վիճակը ու այդ հաշտկառոր մենաստանը լիապէս օգտակար ընծայելու իր թեմին, որուն համար նիւթականը չպիտի պակսէր կարող ձեռքի մը տակ։

Կասեց Անապատի Վանահայր Տ. Սահակեան վարդապետ Աշտարակեան իր վրայ դրուած գործունեայ վանահայրի մը յոյսերը կամաց կամաց պսակելու կը ջանայ։ Վանքին ժառանգաւորաց վարժարանը կրկին բանալու ձեռնարկած է, ու այժմ Նեքսի և Դուբսի տան ութի չափ ուսանող աբեղաներու համար։ Վարժարանին մէջ կը պաշտօնավարէ Պ. Ռուբէն Կոսկազեան, Նորեկի որբանոցին նախկին ուսուցիչը, ազնիւ և յուսալից երիտասարդ մը՝ որ երկու տարի առաջուան ընթացաւարտներէն է Երամեան վարժարանին։ Սահակեան վարդապետ կը յուսադրէ քիչ ատենէն շատցնել ուսանողներուն թիւը։ Նմանապէս կը խոստանայ յառաջիկային Թիմար գաւառակին համար կեդրոնական վարժարան մը բանալ Ալուր մեծ գիւղին մէջ, ուր եղած է նաեւ ժամանակին մէկ վարժարան մը։ Տ. Աշտարակեան վարդապետի գործունէութեան և ազնիւ առաքինութեան նայելով, այս յոյսը երազ մը մնալու չէ դատապարտուած։

* * *

Տեղւոյս Առաջն. Փոխանորդ Տ. Սահակ Ծ. վարդապետ մէկ քանի օրէ ի վեր Լիմ Անապատ մեկնած է, որուն վանահայրն է արդէն, վիճակային զանազան գործերու կարգադրութեանց համար։ Կը լսուի թէ Նորին Սրբազանութեան եպիսկոպոսացման խնդիրը բոլորովին ետ թողուած է։ Ըստ իս—եթէ սակայն ճիշդ է այս լուրը—Ազգ. Պատրիարքարանը կամ այդ եպիսկոպոսացման անհարկի խնդիրը հանելու չէր և կամ եթէ որոշում մը տուաւ և այդ մասով քանի մը քայլ ալ առաջ գնաց՝ գործադրել առնելու մնալու էր, 48 Հայ եպիսկոպոսներու—Համազգային Օրացոյցին համեմատ—թիւին վրայ հազիւ մըն ալ աւելցնելով, գէթ եկեղեցական պէտքերու կառավարման համար, քանի որ Տրապիզոնէն Էրզրում, Էրզրումէն Վան, Վանէն Մուշ, Բաղէշ ու անկէ Սղերդի ճամբով մինչեւ Տիգրանակերտ ու այլուր, մէկ եպիսկոպոս միայն կայ, Անապատի Ծովսէփ եպիսկոպոսը, որ խիստ ծերացած վիճակ մը ունի արդէն։ Մինչ անդին տասնեակ թուով ջոջ ու պզտիկ Սրբազաններ կան, որոնք Էջմիածնի ու Պոլսոյ մէջ կը հովուեն... իրենց հանգիստը։

* * *

Ասկէ առաջ Սիլամողի գիւղացիները իրենց անհովիւ վիճակը յայտնելով տեղւոյս Առաջնորդարանին՝ դարման մը կը խնդրէին։ Կ'իմանանք թէ Վանայ Խառն Ժողովը այդ պաշտօնին համար որոշեր է Յարութիւն Սարկաւագ Կամսարականը, անշուշտ ի չգոյէ արժանաւորի վարդապետներու։ Ինչ որ ալ ըլլայ, երբե՛ք չի կրնար արդարանալ այդ տեսակ որոշում մը տուող Ժողով մը, երբ Սքանչելագործի նման վանք մը, իր ահագին կալուածներովը ու եկամուտներովը և բոլոր ու երկրագործ ժողովրդով մը կը յանձնուի այդ պաշտօնին անյարմար անձի մը։

* * *

Ամսոյս 16ին կիրակին քաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ կարդացուեցաւ Խառն Ժողովին մէկ որոշումագիրը, հարսանիքի վերաբերեալ զանազան անվայել ու անպատշաճ ընթացքներուն չափ մը դնելու նպատակաւ։ Եթէ Պոլիս, պսակները եկեղեցիներու մէջ կատարելու համար, Պատրիարքական մասնաւոր կոնդակի մը կը կարօտի, հոս ալ նոյն դժգոհանքը բարեկիրթ դասակարգին՝ տասնեակ թիւով հարսնաւորք երթալու—մանաւանդ կանանց որոնք անհոգեւ կերպով կը ղեկավարդին—և ուտել խմելու անճահ սովորութեան ու եկեղեցին մէջ՝ պսակի ատեն՝ անպատշաճ վարմունք ունենալուն դէմ։ Այս հրամաններուն անսաստողներուն պատուհասը կ'ըլլայ թէ քահանան ատոնց պսակը չպիտի կատարէ։ Իրա՛ւ, այդքան ղօշա՛խ են մեր առաջնորդարանն ու տէր պապաները։ Տեսնենք։ Ուրեմն Պոլսեցիներէն ետ մնացողներէն չենք, հէ՛։

* * *

Օդերը մինչեւ այսօր նմանը չի տեսնուած տաք ու բաց կ'երթան։ Վառելիքն տաքա ու աժան է այս տարի։ Հացին օխան ալ (500 դրմ.) 20 փր., չափը 12 15 ղրշ. հազիւ կը ծախուի ցորենը։ Առուտուրները բաւական բանուկ էին այնտեղ, բայց հիմա պաղիլ սկսած են։ Երէկ հոս հասաւ Մուսուլէն Դօմինիքեաններու մէ ծանօթ Հայր Կոլան, տեղւոյս կրօնական գործերը քննելու և համաձայնութեան եզր մը ստեղծելու Ճնտայեան գերդաստանին և Հայրերուն միջեւ։

Ց. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Զանազան հարցումներ.— Փիլոյ Չէմպըրլէնի միջադէպը.— Պ. Պալֆուրի պատասխանը.—Գահաճառին ուղերձը.— Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը։

Լոնտոն 17 յունուար.— Անգլիոյ Երեսփոխանական Ժողովին այսօրուան նիստին մէջ նախ խօսք առաւ Պ. Բիրի և հարցուց թէ գաղթային նախարարը կրնա՞յ ըսել որ ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնուած են՝ Հարաւային Ափրիկէի կեդրոնացման բանակատեղերը օդասուն և ծովեզերեայ տեղեր փոխադրելու համար։ Պ. Չէմպըրլէն պատասխանեց թէ այդ մասին պաշտօնագիրներ յանձնուած են Ժողովի դիւանին։ Պ. Բիրի հարցուց նաեւ Պ. Չէմպըրլէնի թէ Բարեյուսի գաղթավայրին կառավարութենէն միթէ բողոքագիր մը ստացա՞ծ է՝ Քէյբթաունի մէջ պաշարման վիճակ հաստատուած ըլլալուն համար։ Գաղթային նախարարը պատասխանեց թէ այդ տեսակ բան մը ստացած չէ։ Պ. Պիշը հարցուց Պ. Չէմպըրլէնի թէ Հարաւային Ափրիկէի ընդհանուր հրամանատարը ու բարձր գոմիսէրը միթէ այն տեսակ հրահանգ ունի՞ն, որով չկրնան պօէր պետերուն հետ բանակցութիւն կատարել հաշտութեան պայմանները սահմանելու։ Գաղթային նախարարը պատասխանեց.—Ոչ, այդպիսին տրուած հրահանգները չփոխուեցան։ Իրլանտացի Պ. Մագ Նէյլ հարցուց թէ Լէտիսմիթի պաշարման ատեն Սըր Ռըտվէրս Պըլլէրի և Սըր Ճորճ Հուայթի միջեւ փոխանակուած նշանաւոր հեռագիրները, գահաճառին ուղերձին վիճաբանութիւնը չաւարտած, երեսփոխաններուն պիտի հաղորդուի՞ն։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք պատասխանեց թէ ատոնք այն ատեն պիտի հրատարակուին, երբ յարակից ուրիշ հեռագիրներու հրատարակութիւնը կարելի ըլլայ։ Պ. Մագ Նէյլ պահանջեց որ վերջնական պատասխան մը տրուի. ազատելու, պատերազմական նախարարը լուռ մնաց։ Քանի մը երեսփոխաններ հարցապնդում ըրին Անգլիոյ կառավարութեան կողմէ Գերմանիոյ նախարարապետին ապահովութիւններ տրուած ըլլալու խնդրին վրայ՝ Պ. Չէմպըրլէնի յայտարարութեանց մասին որոնք այնքան քննադատուեցան Գերմանիոյ մէջ։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց.

«Այդ մասին պաշտօնապէս որ և է ապահովութիւն չպահանջուեցաւ։ Պատուարժան բարեկամս (Պ. Չէմպըրլէն) բարբարոսութեան ամբաստանութիւն մը չըրաւ ո՛չ Գերմանիոյ բանակին և ո՛չ ալ ուրիշ որ և է բանակի նկատմամբ։ Ոչ-պաշտօնական տեսակցութեան մը պահուն, արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն այդ կէտը գիտել տուաւ գերման դեսպանին։» (Նախարարական երեսփոխանները կը ծափահարեն.)

Պ. Պալֆուր, հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ ձերբակալման հրամանագիր հրատարակուած է Պ. Լինչի դէմ որ իրլանտական շրջանակէ մը երեսփոխան ընտրուած է։ Ինչպէս յայտնի է, Պ. Լինչ գնդապետի աստիճանով ծառայած է պօէրական զօրախումբերուն մէջ, յետոյ ձեռք առնուեցաւ գահաճառին ուղերձին վիճաբանութիւնը։ Տոքդ. Մագ Նամարա սա բանաձեւը առաջարկեց.

«Խոնարհաբար կը մատուցանենք Ձեր Վեհափառութեան թէ տաժանելի դէպքերու կ'ենթարկուի Ձեր Վեհափառութեան հպատակներուն մեծ մասը՝ գործաւոր դասակարգին, վասն զի պատշաճ բնակարաններ չկան և թէ այդ խնդիրը Խորհրդարանին անմիջական ուշադրութիւնը անհրաժեշտ կ'ընծայէ։»

Կարճ վիճաբանութենէ մը ետքը այդ բանաձեւը մերժուեցաւ 123ի դէմ 153 ձայնով։ Կալլէսցի երեսփոխան մըն ալ առաջարկեց որ ուղերձին մէջ խօսուի իր ներկայացուցած երկրին ժողովրդեան վերաբերեալ խնդիրներուն վրայ. բայց այդ առաջարկութիւնն ալ մերժուեցաւ։ Յետոյ Ժողովին նիստը փակուեցաւ։ Այսօր նորէն պիտի գումարուի. իսկ յառաջիկայ նիստը՝ երկուշաբթի։

—Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, բաց ի Իրլանտացիներէն, համաձայնութեամբ սա բանաձեւը առաջարկեց գահաճառին ուղերձին համար.

«Եւ խոնարհաբար կը մատուցանենք Ձեր Վեհափառութեան թէ Երեսփ. Ժողովը, պատրաստ ըլլալով հանդերձ աջակցելու պատերազմը առաջ տանելու մասին ձեռք առնուելիք միջոցներուն, կարծիք կը յայտնէ թէ Ձեր Վեհափառութեան նախարարներուն հետեւած ուղղութիւնը ու ընթացքը կարգադրութեան մը յանգելու համար, չեն առաջնորդած պատերազմին քիչ ատենէն աւարտելուն և տեւական խաղաղութեան մը հաստատման։»

Այս առաջարկութիւնը մէկ քանի օրէն Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացուի։ Տարակոյս չկայ թէ մեծամասնութեան կողմէ պիտի մերժուի, սակայն կարեւոր վիճաբանութիւններու ալ պատճառ պիտի ըլլայ։ Ուրիշ երեսփոխաններ ալ աննշանաքար զանազան առաջարկութիւններ պիտի ներկայացնեն ուղերձին համար։

—Երեսփ. Ժողովին առաջին նիստին մէջ գահաճառը կարդացուելէ ետքը, երեսփոխան մը առաջարկեց ընդունիլ գահաճառին ուղերձը։ Սըր Էտկար Վինսընթ ուժ տալով այդ առաջարկութեան, ըսաւ թէ Անգլիոյ համար ամէնէն կարեւոր գործն է Հարաւային Ափրիկէի վերակազմութիւնը։ Յետոյ ազատականներու կուսակցապետ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն յայտարարեց թէ հանդարտ ու ներդաշնակ համաշխան մը գուշակելի չէ։ Եթէ, յարեց, նախարարութիւնը իր ստացած բոլոր տեղեկութիւնները հրատարակած է, շատ գէշ է, վասն զի այդ պարագային նախարարութիւնը պարտաւորուած է լաւ տեղեկութիւններ գտնել։ Եթէ նախարարութիւնը չի կրնար իրողութիւնները հաղորդել, պէտք է ազատ թողուլ հեռագիրներու փոխանակութիւնը։ Այդ կերպով կարելի պիտի ըլլայ աւելի շատ լուր առնել։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին համար ըսաւ թէ այդ խնդրին վրայ շատ պիտի չծանրանայ, վասն զի իր բարեկամներէն մէկը, պատուարժան երեսփոխան մը, մտադիր է հարցապնդում մը ընել այդ մասին։ Աւելորդ է ըսել թէ բրիտանական զինուորները խիստ գովելի ընթացք մը ունեցած են։ Պ. Պալֆուր պատասխանելով ազատականներու կուսակցապետին այն յայտարարութեանը թէ նախարարութիւնը պէտք է լաւ տեղեկութիւն տանէ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին վրայ, ըսաւ թէ ընդհանուր հարցումները բաւական չեն, օրինակներ հարկ է մէջ բերել։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն պատասխանեց թէ գիտէ ամէն շաբթու օրինակ մը կը ներկայանայ. յետոյ յարեց.—«Կ'ուզենք գիտնալ թէ ի՛նչ կ'անցնի կը դառնայ, կ'ուզենք վստահ ըլլալ թէ նախարարութիւնը կը պաշտպանէ՞ մեր հպատակները։ Կը տեսնեմ թէ պատուարժան Պ. Չէմպըրլէն գլուխը կը շարժէ իբրեւ չհաւանելու նշան մը։» Պ. Չէմպըրլէն պատասխանեց.— «Երբե՛ք, չեմ գիտեր թէ ի՛նչ պիտի ըսէք։» (Ծիծաղներ ու ծափահարութիւններ)։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն հարցուց թէ Հարաւային Ափրիկէի մէջ եղածը կառավարութեան հաւանութեա՞մբն է։ Պ. Չէմպըրլէն հարցուց թէ ատենաբանը ի՛նչ բանի կ'ակնարկէ։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն պատասխանեց.— «Պիտի ըսեմ, կը հարցնեմ նաեւ թէ Բարեյուսի Խորհրդարանը ինչո՞ւ չգումարուեցաւ, ինչ որ անցեալ հոկտեմբերին տեղի ունենալու էր։ Ճշգրիտ մանրամասնութիւններ կը պահանջեմ պաշարման վիճակին (Ծափահարութիւններ), պօէրական ագարակներու հրդեհներուն և կեդրոնացման բանակատեղերուն վրայ։»

Պ. Պալֆուր պատասխանելով ըսաւ թէ կառավարութիւնը ծածուկ պահած չէ Հարաւային Ափրիկէի լուրերը։ Յարեց թէ Բարեյուսի գաղթավայրին նախարարները պատճառ եղան իրենց Խորհրդարանին յետաձգուելուն բայց Անգլիոյ դահլիճը կատարելապէս կը հաւանի այդ յետաձգումին, վասնզի ատոնք արդիւնքն են Հարաւային Ափրիկէի մէջ կատարուած զինուորական կարեւոր գործողութեանց։ Պ. Պալֆուր ըսաւ նաեւ թէ ագարակներու հրդեհները յաճախ զինուորական անհրաժեշտ պէտքերու հետեւանքը եղած են. յետոյ յարեց.— «Պօէրներուն ստրկանալուն փափաքող չենք, վասնզի նուաճելը տիրապետել կը նշանակէ, և մենք չենք ուզեր անոնց տիրապետել, այլ մեզի կցել և մեր ազգութեանը մէջ մտցնել զանոնք։» Պ. Ռէտմընտ ըսաւ թէ Տէվէթի քաղաքականութիւնը շատ լաւ է և թէ համոզուած է որ եթէ Անգլիացիները Պօէրներուն կացութեանը մէջ գտնուէին՝ այնինչ Պօէրները եթէ Անգլիոյ ստացուածքները պաշարած ըլլային, Տէվէթի քաղաքականութիւնը պիտի ընդունէին։ Իրլանտացիները ծափահարեցին։ Սըր Ուիլեըմ Հարքուրթ քննադատեց Բարեյուսի Խորհրդարանին գումարման յետաձգումը, ըսելով որ ան բոլորովին ապօրէն է. Գաղթային նախարարը պատասխանեց թէ այդ յետաձգումը անհրաժեշտ դարձած է գաղթավայրին մէջ տիրող պատերազմին համար և թէ այդ որոշման արդէն հաւանած է Անգլիոյ դահլիճը։

ՀՈԼԱՆՏԱ ԵՒ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Հոլանտայի նախարարապետը.— Հաշտութեան համար առաջարկութիւններ.—Արդիւնքները անծանօթ։

Բրիւսէլ, 17 յունուար.—Վստահելի աղբիւրէ առնուած տեղեկութիւններու նայելով, Հոլանտայի նախարարապետ տոքդ. Քայբէր ծանուցեր է պօէր պատուիրակներուն թէ Չէսթէրֆիլտի մէջ Պ. Չէմպըրլէնի խօսած ճառին հետեւանքով և անգլիական քանի մը պետական ծանօթ անձերու կողմէ տրուած խորհուրդներուն վրայ, պօէր պատուիրակները լաւ կ'ընեն եթէ ծանուցանեն թէ ի՛նչ հիմերու վրայ բանակցութեան պիտի ձեռնարկեն հաշտութեան համար։ Տոքդ. Քայբէր դիտել տուեր է թէ այդ տեսակ ձեռնարկ մը պիտի փութացնէ պատերազմին աւարտումը, ինչպէս նաեւ դիւրութիւններ պիտի ընծայէ՝ Պօէրներուն հետ համաձայնութիւն գոյացնելու կուսակից Անգլիացիներներու. միանգամայն երրորդ պետութեան մըն ալ գործը պիտի դիւրացնէ իբրեւ միջնորդ ծառայելու այն պարագային երբ Բրիտանական կառավարութիւնը անկեղծօրէն փափաքող ըլլայ երկու կողմին համար ալ պատուաւոր հաշտութեան մը։ Տոքդ. Քայբէր դիտել տուեր է նաեւ պօէր պատուիրակներուն թէ մեծ ազգութեանց կողմէ որ և է միջամտութիւն անկարելի է, գէթ ժամանակի մը համար։ Պօէր պատուիրակները շնորհակալութիւն յայտներ են Հոլանտայի նախարարապետին՝ այդ բարեկամական յորդորներուն համար, բայց միանգամայն անոր ուշադրութիւնը հրաւիրեր են թէ իրենց համար խիստ դժուար պիտի ըլլայ համակերպիլ այդ խորհուրդներուն։ Պօէրները երկիւղ յայտներ են թէ մի՛ գուցէ Անգլիոյ ժողովրդեան փոքր մէկ մասը միայն փափաքող ըլլայ Պօէրներուն համար պատուաւոր հաշտութեան մը։ Այդ պայմաններուն մէջ, Պօէրներ նախամեծար կը համարին պահել իրենց ցարդի ընթացքը՝ հաշտութեան պայմաններուն նկատմամբ։ Բրիւսէլի մէջ, ուրբաթ օր, գումարում մը կատարուեցաւ, զոր հրաւիրած էր տոքդ. Քայբէր, որ Պէլճիքայի մայրաքաղաքը գացած էր, առաջարկելու Պ. Ֆիշէրի որ պատրաստ է տեղեկութիւն առնել Լոնտոնէն թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը իրա՞ւ փափաքող է հաշտութեան։ Հոլանտայի նախարարապետը, այդ ուղեւորութիւնը ստանձնելէ առաջ, ուզեր է գիտնալ թէ պատուիրակները ի՛նչ պայմաններով պատրաստ պիտի ըլլան բանակցութեանց ձեռնարկելու։ Երկար վիճաբանութիւններէ ետքը, վասնզի գումարումը հինգ ժամ տեւեր է, պայմանները որոշուեր են և տոքդ. Քայբէր ճամբայ ելեր է դէպ ի Լոնտոն։ Տակաւին լուր մը չկայ այդ ուղեւորութեան արդիւնքին վրայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Յիշատակներու պայքարներ.—Դեսպանին բուն ետ կանչուիլը.—Գալլէսի իշխանին Պերլին ուղեւորիլը.— Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները։

Բարիզ, 17 յունուար.—Պիւլովի ու Չէմպըրլէնի կռիւը, քանի մը օրէ ի վեր, Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ կռիւ մը ձեռ առնելու երեւոյթը ունի։ Երկու երկիրներուն կամ լրագիրներուն իրարանցումը իր նախարարին կողմը կը բռնէ։ Գերմանիոյ մէջ Քէօլնիշէ Ցայթունկ ու Նասիոնալ Ցայթունկ է և Անգլիոյ մէջ Թայմզ. Պայքարը կը մղուի ծաղրանկարներով պատմական յիշատակներով և լրագիր աղաղակով։ Թայմզ հրատարակեց երկու ընդարձակ յօդուածներ, ուր խնամով քաղուածք մը կ'ընէր Գերմանիոյ մէջ երկու տարիէ ի վեր եղած նախատական հրատարակութիւններուն, վիրաւորիչ ծաղրանկարներուն և թշնամական նամակներուն։ Թայմզ կը հետեւցնէր թէ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմէն ի վեր և ոչ մէկ երկիր Գերմանիոյ ու անոր լրագիրներուն չափ ջանացած է Անգլիան զայրացնելու, զայն նողկալի ընելու և անարգելու։ Միւս կողմէ Նասիոնալ Ցայթունկ կը պատասխանէ, մէջ բերելով 1870ին Բրէյի մէջ հրատարակուած հին նկարներ, ուր Վիլհէլմ Ա. ծերունի կայսեր պէտք եղած յարգանքը տրուած չէ։ Կը հրատարակէ նաեւ Թայմզի ու բոլոր անգլիական լրագիրներուն յօդուածները, որոնք Վիլհէլմ Բ. կայսեր նկատմամբ պատշաճից օրէնքին մէջ թերացած են։ Վերջապէս երկու կողմէ իրարու գլխու կը նետեն երեսուն տարիէ ի վեր հրատարակուած լուրջ ու երգիծական յօդուածները և ծաղրանկարները։ Այդ բանակռուին կը յաջորդեն ծանրակշիռ լուրեր. մինչեւ իսկ ըսողներ կան թէ Գալլէսի իշխանը մօտերս Գերմանիա պիտի չերթայ, ինչպէս ծանուցուած էր, սակայն այդ լուրը Լոնտոնի մէջ բոլորովին հերքուեցաւ։ Անգլիոյ գահաժառանգը իր կայսերական ազգականին այցելութիւն մը պիտի տայ պարզ կերպով։ Պաշտօնական ընդունելութիւններ, զօրահանդէսներ ու հացկերոյթներ տեղի պիտի չունենան։ Գալլէսի իշխանը նոյն իսկ Պերլինի անգլիական դեսպանատունը պիտի չերթայ, թէեւ սովորութիւնը այնպէս կը պահանջէ, որպէս զի Գերմանիոյ մայրաքաղաքին բարձր դասակարգը անոր ներկայանայ։ Վերջապէս ազգականներու միջեւ ընտանեկան պարզ այցելութիւն մը պիտի ըլլայ։ Քէօլնիշէ Ցայթունկ ալ ծանոյց թէ երկու երկիրներուն դեսպանները ժամանակի մը համար արձակուրդով պիտի մեկնին, դիւանագիտական յարաբերութիւնները առկախ վիճակի մէջ թողլով։ Թայմզ այդ լուրը արտատպեց առանց հերքելու և ընդհակառակն ըսաւ.—«Պէտք չէ զարմանալ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը ինքզինքը պարտաւոր կը զգայ միջոցներ ձեռք առնել՝ լաւ հասկնելու համար Գերմանիոյ թէ ֆոն Պիւլով կոմսին յայտարարութիւնները ո՛րքան գէշ տպաւորութիւն մը գործած են Անգլիոյ մէջ։» Այդ վիճակը, վերջապէս, բաւական ծանրակշիռ է և ուշագրաւ։ Պէրլինի ու Լոնտոնի մէջ ժամանակէ մը ի վեր տիրող ատելութիւնը պայթելու վրայ է. անշուշտ այդ հրդեհը ծանր վնասներ առաջ պիտի բերէ երկու երկիրներուն յարաբերութեանց մէջ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Զինուորական գործողութիւններ.— Կարեւոր ճակատամարտ մը.— Գորս զօրավարին դէմ.— Պօէրներուն համար կամաւորներ։

Ալիուալ Նորթ, 15 յունուար.— Յունուար 11ին Նիքոլսի զօրագունդին որուն կ'օգնէին Լօթթի հետապնդիչները, և Ֆուշէի հրամանատարութեան տակ գտնուող Պօէրներուն միջեւ կատարուած ճակատամարտին ատեն, Պօէրները քանի մը զօրաւոր դիրքերու կը տիրէին, սակայն հետապնդիչներուն կողմէ դուրս նետուեցան, կորուստներ ալ տալով։ Անգլիացիներէն երկու զինուոր վիրաւորուեցան և չորս ձիեր սպաննուեցան։ Հետապնդիչներ կորուստ չունեցան։

Մէյֆրինկ.—Քանի՛ մը պօէր զօրախումբեր, Բէմրի և Սէյխէրսի հրամանատարութեանը տակ, երկաթուղիի գիծը արեւելքէն արեւմուտք զանազան կէտերէ անցան՝ Մէյֆքինկի հիւսիսային կողմէն քանի մը մղոն հեռուն։ Այդ զօրախումբերէն մէկը մինչեւ Ուիլոուսէն յառաջացաւ՝ Մէյֆքինկի արեւմտեան կողմը և տասուն կանուխ յարձակեցաւ անգլիական բանակատեղին վրայ. մինչեւ վրաններուն մօտ հասաւ, տակաւին անգլիական պահակները չիմացած անոր մօտենալը։ Ճակատամարտ մը կատարուեցաւ։ Պօէրական ուրիշ զօրախումբ մը յառաջացաւ մինչեւ Ճէնմարիպուրթաու հինգ մղոն հեռաւորութեամբ. արջառներ գրաւեց և ձեռքը ինկած կառքերը թալանեց։ Պօէրական ուրիշ զօրախումբեր յարձակեցան Մաքիզմի և Քրայքրանի զինուորական կայաններուն վրայ ու ամբողջ օրը կրակ տեղացուցին։ Անգլիացիները ուշացած կառախումբ մը բերել տուին՝ որ ճակատամարտին մասնակցեցաւ։ Պօէր մը գերի ինկաւ։ Անգլիացիները ետ առին գրաւուած արջառներուն մէկ մասը, բայց Պօէրները փախչելու ատեն իրենց հետ տարին հարիւրի չափ արջառներ։ Յունուար 10ին բազմաթիւ Պօէրներ անցան երկաթուղիի գիծը, բայց Ճէնմարիպուրթաուի ճակատամարտին մասնակցող Պօէրները երկաթուղիի գիծին արեւմտեան կողմը կը գտնուին տակաւին։

Բէթուլիա, 16 յունուար.— Յունուար 11ի գիշերը Պրիւս Համիլթըն զօրավարը տեղեկութիւն առած ըլլալով թէ Պօէրները, Պոթա զօրավարին հրամանին տակ, մեծ թուով կը համախմբուին Էրմէլոյի մօտ, յառաջացաւ, կարեւոր գրաւումներ ընելու մտադրութեամբ, բայց պօէր պահակները շուտով իմացան և Պօէրները երեք մղոն հեռացան։ Եօթը մղոն տեղ հալածուեցան. այդ միջոցին երեսուն երկու Պօէրներ գերի ինկան, Պօէր մը սպաննուեցաւ և ուրիշ մը վիրաւորուեցաւ. նաեւ ձիեր, արջառներ և այլն ձեռք անցուեցան։

Բէրն, 17 յունուար.— Պարոն Բոլ Պարբըտվիլիէր Թրանսվալ պիտի երթայ Անգլիացիներուն դէմ կռուելու։ Արդէն Պօէրներու զօրախումբերուն մէջ ծառայած և վերջերս Եւրոպա դարձած էր անձը դարմանելու։ Պարոն Լուսչէնսքի ալ յառաջիկայ ամիս Թրանսվալ կ'ուզէ ուղել նոյն նպատակով։

ԼԵՀԵՐԸ

Լեհական խնդիրը Պրուսիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Վիճաբանութիւններ.— Բոզնանի զօրաբանակին հրամանատարը.— Լեհացիներու ձեռք առած փոխադարձ միջոցներ.— Դատական հետապնդումներ.— Գերման եւ լեհ արուեստագէտներ։

Պրուսիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ անցեալ չորեքշաբթի օր վերջացաւ լեհական խնդրին վրայ բացուած վիճաբանութիւնը։ Դատական նախարար Պ. Շէօնշթէտ պաշտպանեց Բոզնանի գերման դատաւորներուն բռնած ընթացքը։ «Այդ դատաւորները, ըսաւ, որ և է ազդեցութեան չեն կրեր եւ ո՛չ ալ որ և է քաղաքականութեան ու կուսակցութեան կը ծառայեն, բայց պարտականութիւն ունին իրենց կարգին աջակից ըլլալու գերման մտածման զօրակցութեան։ Վրէժխնդիր դատարանին կողմէ արձակուած վճիռը, ի սկզբան, արտակարգ կերպով խիստ կը թուի։ Սակայն պէտք է խոստովանիլ որ պարագաներ կան, ուր անհնախխս պատիժներ հարկ են, երբ օրինակի համար, ինքնին աննշան յանցանքներու շուրջը կը դառնայ խնդիրը, որոնք արտայայտութիւնն են երկրի մը ընդհանուր անդորրութիւնը վրդովող ձգտումներու։ Այս տեսակէտն է որ պէտք է դիտել ներկայ պարագային մէջ ալ։ Լեհ մայրերը աւելի ազդուապէս [illegible] պիտի պահէին իրենց զաւակները, եթէ աւելի լաւ յիշէին սա խօսքը. «Հնազանդեցէ՛ք ձեր մեծերուն։»»

Լեհ երեսփոխան Պ. Շչէօզէք յիշեցուց թէ գերմանական վերջին պատերազմներուն մէջ, Լեհերը արիւն թափած են պատերազմի դաշտին վրայ, իրենց գերման ընկերներուն հետ, ինչ որ նկատողութեան չէ առնուած բնաւ։ Կրօնական և կրթական նախարար Պ. Շթուտ լեհական լեզուին դպրոցներու մէջ ուսուցման խնդրին վրայ խօսեցաւ։ Յայտարարեց թէ պրուսիական կառավարութեան այդ մասին ըրած բողոքութիւնները քանի մը չէին ծառայած, թէ հաշտ ոգին որ և է յառաջդիմութիւն չէր գործած Լեհացիներուն մէջ և թէ գերման ազգն էր որ ենթարկուած էր այդ փորձին համար եղած ծախքերուն։ «Անոնց գերմանացնել ուզելու զանոնք, սիսթէմաթիք կերպով, եզրակացուց նախարարը, մինչ հաստատուն պիտի պահենք սա սկզբունքը. անոնք որ հպատակ են գերմա՛ն պետութեան մը, պէտք է Գերման ըլլան։» Կեդրոնի կառավարութեան երեսփոխան Պ. Կէալէր ալ առաջարկեց որ Պրուսիոյ լեհական նահանգներուն մէջ պաշտօնավարող ուսուցիչները լեհերէն գիտնան։

—Լոտոնական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Լինկեյ զօրավարը Բոզնանի նահանգին ընդհանուր հրամանատար պիտի կարգուի։

—Վիեննական լրագիր մը կ'իմանայ թէ Լեհացիները փոխադարձ միջոցներու պիտի դիմեն, Պրուսիոյ կողմէ լեհական նահանգներու գերմանացման առաջքը առնելու համար։ Գալիցիոյ և Ռուսիոյ մէջ հաստատուած հարուստ Լեհացիներ ընկերութիւն մը պիտի հաստատեն, որուն դրամագլուխին մէկ մասը պիտի յատկացուի հողեր գնելու [illegible]

—[illegible]

—[illegible]

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

[illegible]

Պերլին 17 յունուար.—[illegible]

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Եպարքոսական պաշտօնարանին հաշիւներու տեսուչ անուանուեցաւ ելմտական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալութեան քարտուղարներէն Շաքիր էֆ.։

—Իւլայի երկրորդ ատեան տրուեցաւ Տրապիզոնի առողջապահական քննիչ Ապտիւլքերիմ էֆ.ի։ Սալիսէի ատեանն՝ Զ.-Փրանկոլէի Թաղապետական բժիշկ Արթին Կարապետ էֆ.ի, Թաթայի Թաղապետական բժիշկ Խաչիկ էֆ.ի և Ուլուպուլուի Թաղապետական բժիշկ Արթին Ռուբէն էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Մուսուլի արքունի կալուածներու յանձնաժողովին նախագահ Զիա փաշայի և կայս. տնօրէնական դիւանին արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Թէվֆիք պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կայս. խոհանոցներու տեսուչ Մազհար էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. պալատան աւագին ճարտարապետ օգնական Թերզեան էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ ելմտական նախարարին կնոջ և երկրորդ կարգի՝ Բարիզի օսմ. դեսպան Միւնիր պէյի հարսին՝ Սամիէ հանըմի։

—Հիճազի երկաթուղիին ոսկի շքադրամը՝ Մայր Թագուհիին և Ճէմիլէ իշխանուհիին, որոնք իրենց մէյմէկ ամսաթոշակը նուիրեցին նոյն երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Կովկասէն, Պուխարայէն և ուրիշ տեղերէ Կ.Պոլիս ժամանած ուխտաւորներէն աղքատ եղողները ձրիաբար մինչև Հիճազ տարուին՝ անոնց ճամբու ծախքն ալ հոգացուելով, և հարկ եղած գումարը տրուի կայս. մասնաւոր Արկղէն։ Կայս. այդ Իրատէին համաձայն, Մախսուսէի Քեամիլ Փաշա շոգենաւը յատկացուեցաւ այդ նպատակին։ Ուխտաւորները, կայս. մասնաւոր Թիկնապահ Զէյքիս Մէհմէտ փաշայի և Նաւահանգստի վերատեսուչ Սամի փաշայի հսկողութեամբ շոգեմակոյկներով տարուեցան Քեամիլ Փաշա շոգենաւը. նաև մինչև Ճիտտէ պէտք եղած ուտելիքները տրուեցան անոնց։ Բժիշկներ ու դեղագործներ ալ յատկացուեցան, շոգենաւին մէջ ուխտաւորներուն առողջութեանը հսկելու համար։ Բոլոր ուխտաւորները ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին այդ շնորհներուն համար։ Քեամիլ Փաշա այս առտու ճամբայ ելաւ դէպ ի Ճիտտէ։

ՇՈՒԷՏԻ Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ, շուէտական դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

ՍԸՐ Ա. ՊԱՐԹԼԷԹԻ ՄԱՀԸ.— Լոնտոնէն առնուած լուրի մը նայելով Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին անդամ Սըր Էլիս Աշմէտ Պարթլէթ մեռեր է։ Ինչպէս կը յիշուի, օսմ. երկիրներու մէջ կարգ մը մենաշնորհներ ստացած էր։ Իգտամ ցաւօք ծանուցանելով այդ մահը, կ'ըսէ.—«Այդ անձը պատերազմի ատեն երբ առաջին անգամ օսմ. երկիրները եկաւ, գնահատեց Թուրքերու քաջութիւնը ու լաւ յատկութիւնները. լրջօրէն սիրեց Թուրքերը։ Ամէն առթիւ օսմ. ազգին համար դրուատալից ճառեր արտասանեց և օսմ. շահերու մասին քաջ Օսմանցիի մը պէս ջանադիր եղաւ։ Անցեալ հելլենական պատերազմին ալ տղուն հետ Թեսալիա եկաւ և գիրք մըն ալ հրատարակեց հաստատելու համար թէ Օսմանցիները, թէև պատերազմիկ և ռազմական օրէնքներու յարգող, ուրիշ քաղաքակիրթ ազգերու նախանձը կը շարժեն։ Այդ գիրքը թարգմանուելով լեզուիս մէջ հրատարակուեցաւ։ Անշուշտ ընդհանուր ցաւ պիտի պատճառէ Սըր Աշմէտ Պարթլէթի մահը, վասն զի այդ անձը բոլոր Օսմանցիներուն ծանօթ է ու յարգելի։»

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խան, շաբաթ օրը, ընդունելութիւն մը պիտի կատարէ կէսօրէն երեքուկէս ժամ վերջը։ Հրաւիրագիրներ ղրկուեցան նախարարներուն և պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն։

ԾԽԱԽՈՏԻ Ռէժիին հասոյթը դեկտեմբեր ամսուան եղաւ 153,000 օսմ. ոսկի։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ առնուած լուրերու նայելով Պ. Տանէվի նախարարութիւնը որոշեր է Սոպրանիէին ընտրութիւնները կատարել, առանց դաշնակցելու որ և է կուսակցութեան հետ։ Ընտրութիւնները պիտի կատարուին փետրուար 19ին։ Երեսփոխաններուն թիւը 189ի բարձրացած է, իբրև արդիւնք վերջին մարդահամարին։

—Ֆէրտինանտ իշխանը Սոֆիայէն Ֆիլիպէ գացեր է։

—Պուլկարաց էկզարքարանին քարտուղար կարգուեցաւ Ֆիլիպէի Թանգարանին տնօրէն Պ. Արկիրով։

ՊԱՍՐԱՅԻ ամերիկեան հիւպատոսական գործակալին պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

—Պասրա բնակող աւստրիա-հունգարական հպատակներուն գործերը յանձնուեցան անգլիական հիւպատոսին։

ԹՂԹԱՏԱՂԵՐԸ Աւյլն սրճարաններուն մէջ արգիլելու մասին նորէն խիստ հրամաններ տրուեցան ձեռնհաս պաշտօնատարներուն կողմէ։

ԹԱՆԹԱՅԻ մէջ (Եգիպտոս) կիրակի օրը ժանտախտ մահացու դէպք մը պատահեր է։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ գեր-տնօրէն Պ. Կասթօն Օպտուանայի մայրը, որ Կ.Պոլիս կը գտնուէր, շաբաթ օրը Բարիզ վերադարձաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։ Պանքային բոլոր պաշտօնեաները կայարան երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ՈՍՏՐԷՆԵՐԸ.—Միջազգայնական առողջապահութեան խորհրդոյն տնօրէն տոքթ. Ռէմլինժէ սկսաւ քննել Բէյրութի, Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ մէջ ծախուած ոստրէները։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ խահուէի գինը նորէն երկու Փր. ինկաւ։ Շաքարի գինը բարձր է։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Դեկտ. 31էն յունուար 7, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 304, որոնց 2ը կարմրուկէ, 6ը կարմրախտէ, 2ը հարսանիթէ, 5ը թիֆոյէ, 15ը շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան ախտերէ։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ տարեկան հաւկերոյթներուն երկրորդը տուեր է ուրբաթ իրիկուն՝ նախարարապետ ու արտաքին գործոց նախարար Պ. Զայիմիսի պատւոյն։ Սեղանը քսանըչորս հոգիէ էր։ Ներկայ գտնուեր են նաև միւս դեսպանները՝ ընտանիքով, և ուրիշներ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը հեռագրեն թէ անցեալ ուրբաթ գիշեր ժամ 2ին Այնորոզի Այիբալօ վանքին ժողովարանէն հրդեհ ծագելով ամբողջ շէնքը այրեր է. երկու վանականներ չկրնալով ազատիլ, բոցերուն մէջ մնացեր ու այրեր են։ Այդ վանքը Այնորոզի վանքերուն ամէնէն հարուստն էր։ Պէսարաբիոյ մէջ բազմաթիւ կալուածներ ունէր։ Վեց տարի առաջ ալ բոլորովին այրած և յետոյ վերաշինուած էր։ Եկեղեցիին մէջ հնութիւններ կային։ Վանականները յիսուն հոգի են՝ Քէֆալոնեացի։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.— Ռուս լրագիրները կ'ըսեն թէ Պարսից Շահը մտադիր է ներկայ գտնուիլ Անգլիոյ թագաւորին թագադրութեան հանդէսին։

ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆՑ Ատեանին անդամներէն վախճանեալ Շաքիր էֆ.ի աղջկան՝ Մագպուլէ հանըմի 916 ղրուշի թոշակ յատկացուեցաւ։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիացի Պ. Ռոպէրթ Մաքալիսթէր երկու տարուան համար արտօնութիւն ստացաւ հնախուզութիւն կատարելու Երուսաղէմի Էզոյուշէ գիւղին շրջակայքը։

ՍԷՆԱՅԻ վարժարանին մասնագէտ տնօրէնի օգնական Պ. Լէոն Ֆոսի պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնը երկու տարուան համար նորոգուեցաւ։

ՕԴԵՐԸ.— Մանաստըրի մէջ գարնան օդեր կ'ընէ. մինչդեռ ուրիշ տարիներ, այս միջոցիս, ամէն կողմ ձիւնով ծածկուած կ'ըլլար։

—Իզմիրի մէջ ցուրտերը հետզհետէ կը սաստկանան։ Շրջակայ բարձր գիւղ ունեցող տեղերը առատ ձիւն տեղացած է։ Հիւսիսային չոր և շատ պաղ հով մը կը փչէ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտքի վարչական Խորհուրդին մէջ աւստրիական պատուիրակ Պ. տը Եանգոյի պաշտօնը հինգ տարուան համար վերանորոգուեցաւ։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ սկսուած են գտնուիլ այն աւազակները որոնք Պ. Միլը լեռը տարած էին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ոստիկանութեան կեդրոնական գոմիսէր կարգուեցաւ Չինիլիի առաջին գոմիսէր Ահմէտ Րէմզի էֆ., որուն յաջորդեց Գուզկունճուգի գոմիսէր Ահմէտ Համտի էֆ.։

ՏՈՎԱՅԻՆ նախարարութեան ռազմամթերքներու յանձնաժողովին նախագահ Ահմէտ փաշա կայս. պատուակալ Թիկնապահ անուանուեցաւ։

Պ. ՍՄԻԹ ՊԱՔԻՆԿԹԸՆ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահը, որ Լոնտոն գացած էր, երէկ Կ. Պոլիս դարձաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ Թարգման Խայրէտտին պէյ աղաքինած ըլլալով, երէկ, պաշտօնատեղին գնաց։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԵՐ.— Կեյեոմ և Շանտաճէր Թորփիլանաւերը, երէկ Ոսկեղջիւրէն դուրս ելլելով դէպ ի Միջերկրական ուղեւորեցան։ Առաջինը Հաղտա կ'երթայ և երկրորդն, ալ Սէլանիկ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Տասնըհինգ խումբ գաղթականներ Վառնայէն, երէկ, մայրաքաղաքս ժամանեցին, նաև Թրէյսթէքէն ալ հինգ գաղթականներ։

—Րուսճուքէն 57 գաղթականներ, երէկ, Սուլթանիէ ղրկուեցան, նոյն կողմերը բնակութիւն հաստատելու։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Եպարքոսական Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Հիքմէթ պէյ ծրագիր մը մատուցեր է Մեծ Եպարքոսին, ըսելով որ վաճառականներու տոմարները եթէ պաշտօնական պաշտօնարանին կողմէ վաւերացուին, տէրութեան գանձը պիտի օգտուի։ Այդ ծրագիրը յանձնուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ հաց պատրաստելու համար կատարուած փորձին ներկայ պիտի գտնուին նաև հացագործի փուռներու տէրերէն ոմանք։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Կարգ մը պուլկար աւազակներ, որոնք օսմ. զինուորներու հալածումին չի կրնալով դիմանալ, Յունաստան փախած էին, Թեսալիոյ մէջ պահուըտեր են իրենց հայրենակից երկրագործներու մօտ։ Յունաստանի ոստիկանները իմանալով, հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր են թէ՛ աւազակներուն և թէ զանոնք պահողներու մասին օրինական գործողութիւնները կատարելու համար։

ԻԶՄԻՐԻ քարանթինայի քննիչ տոքթ. Միքսի Պէյրութ փոխադրուեցաւ և անոր յաջորդեց Պէյրութի քարանթինայի բժիշկ տոքթ. Քանթորուլիս։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ Բերայի Մեծ Փողոցին վրայ Քոքինոյի նախկին վաճառատունը վարձեր, ուր ճիւղ մը պիտի հաստատէ։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Տասը օրէ ի վեր Անատոլըէն օրական ութ-տասը վակոն՝ այսինքն 4 5000 քիլէ ցորեն կը հասնի Կ. Պոլիս։ Առաքումներու այդ սահմանափակ վիճակին հետեւանքով կակուղ ցորենի գինը 10 20 փարա բարձրացաւ։ Երէկ Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ ցորենի գինը սա էր.— Էսկիշէհիրի առաջին տեսակ, կակուղ՝ 10-10ուկէս, Գոնիա ու Էսկիշէհիր առաջին տեսակ՝ $9\frac{3}{4}$, Անատոլը երկրորդ տեսակ կակուղ 10-10ուկէս, խառն առաջին տեսակ $10\frac{3}{4}$ $11\frac{1}{4}$, երկրորդ տեսակ՝ 11ուկէս $11\frac{3}{4}$ և Արեւելեան Ռումէլիի առաջին տեսակ կակուղ՝ 9ուկէս $9\frac{3}{4}$։ Սովորական կարծր ցորենին գինն է օրան 30ուկէս 31ուկէս փարա և առաջին տեսակը՝ 32-34։

ՈՉԽԱՐ.—Յունուար 1էն 8 Կ. Պոլիս բերուեցան 14,642 ոչխար։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.—Երէկ, ժամ 8ին, Պոլսոյ Սիւլէյմանիէ թաղին մէջ կառքի մը ձիերը խրտչեցան։ Կառքին մէջ կային պետական Խորհուրդին անդամ Սամի պէյի աղջիկը, որ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներու սենեակին օգնական Սալահէտտին պէյի կինն է, և ուրիշ կին մը։ Կառապանը չկրցաւ ձիերը զսպել. կառքը շրջեցաւ և կիները գետինը իյնալով Սամի պէյի աղջիկը գլուխէն ու թեւէն վիրաւորուեցաւ։ Դեղարան մը տարուելով անմիջական դարմանները եղան։

ԵԷՆԻՔԱՊՈՒԻ ծովեզերքէն, երէկ, 65 տարեկան մարդ մը. Հասան Թահսին էֆ., նախկին քարտուղար Հանրային Պարտքի վարչութեան, ինքզինքը ծովը նետեց, բայց ազատուեցաւ։ Վրայէն գտնուեցան պանքայի ընդունագիր մը 220 ոսկիի և 22 ոսկի։

ՉԷՆԳԷԼԻ ԹԱՇԻ կողմը Ֆոթի անուն կօշկակար մը երեք օրէ ի վեր դուրս ելած չըլլալով, խանութը բացուեցաւ և տեսնուեցաւ թէ մեռած է, մուկերը կերած էին անոր մարմնոյն զանազան մասերը։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ որ մահը սրտի կաթուածի արդիւնք է։

ԾԱՆՕԹ ԴԱՇՆԱԿԱՀԱՐ և երաժշտութեան դասատու Յարութիւն էֆ. Սինանեան, որ բազմաթիւ երաժշտական ընտիր կտորներ հեղինակած է, այս անգամ պատրաստած է նաև դաշնակի համար երկու գեղեցիկ կտորներ, առաջինը polka մը և երկրորդը marche մը «Սուլթանիէ ալ Գանտիլի» անուն։

ՆԵՐԿԱՅ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջելէ և հետեւաբար պաղառութենէ, իր անձին համար պէտք եղած զգուշութիւնը ընելով. որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պաշտպանուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, ամուր և համեմատաբար աժան հովանոց, որ կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, աջ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆի երկու խանութները, ուր մետաքսէ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները ճիշդ նորի պէս փոխելու համար։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Արեւելեան Երկաթուղիի պարտաթուղթերուն 192րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ 1902 յունուար 19 փետրուար 1ին, հրապարակաւ և ճիշդ կէս օրին, Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։

Կ.Պոլիս, 5/18 յունվ. 1902 1—5

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—4₀/₀ Թէմպէքի Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն 1896 փետրվարին իրենց պայմանաժամը լրացուցած թիւ 6 կտրոնները ջնջուած պիտի համարուին, եթէ մինչև 1902 յունուար 31)13 փետր. չը ներկայացուին գանձուելու համար։

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1893 4₀/₀ ԹԷՄՊԷՔԻ ԲՐԻՕՐԻԹԷ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ (1,000,000 ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ)

18րդ վիճակահանութիւն 1)14 յունւ. 1902

551 – 575	13776 – 13800
1301 – 1325	16726 – 16750
9301 – 9325	18926 – 18950
9551 – 9575	27481 – 27505
11751 – 11775	34631 – 34655
12576 – 12600	41381 – 41405
13226 – 13250	

1—3

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆլիւէնզայի հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին և նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն առաջ կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, և լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը, երէկ, Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ, փոխադարձ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Պատրիարքարանի բոլոր պաշտօնեաներուն, իրենց գրասենեակներուն մէջ։ Ս. Պատրիարքը նախ այցելեց Պատր. Փոխանորդ Սրբազանին, և իր գոհունակութիւնը յայտնեց իր ուղղամիտ պաշտօնավարութեանը համար։ Նաև գրուատեց երկու դիւանապետներու խղճամիտ աշխատութիւնները։

—Քաղաքական վարչութիւնը Պատրիարքարանէն խնդրած է որ առաջնորդական ընտրելիներու անուանց ցանկ մը ղրկուի, բայց պայմանաւ որ այդ ընտրելիներու հաւանութիւնը առնուի կանխաւ, որպէս զի նորէն հրաժարման խնդիր չըլլէ։ Քաղաքական վարչութեան ձեռք առած այս միջոցին ըսելիք չկայ, քանի որ անկէ առաջ յաջորդաբար հինգ առաջնորդներ ընտրուեցան ու հրաժարեցան։ Ընտրողական գործոց մէջ մարդոց բերանը այրած է և գէշ տեսակէն, ու հիմա իրաւունք ունին քիչ մը շրջահայեաց կերպով կատարելու իրենց առաջնորդական ընտրութիւնը, որ ճշմարիտ գործնական հանգոյց մը դարձաւ։

—Սամաթիոյ նորընտիր առաջնորդ Տ. Յակոբ Աշտա Եպիսկոպոս լաւ ընդունելութիւն մը գտեր է տեղւոյն ազգայիններու կողմէ, իր պաշտօնատեղին հասած ատեն։ Տ. Յակոբ Սրբազան կառավարիչ պէյին ներկայանալով իր Ֆէրմանը յանձներ է։ Նորընտիր առաջնորդը ընդհանրապէս լաւ տպաւորութիւն գործեր է ժողովականներուն վրայ, որոնք անշուշտ իրենց թեմակալին աջակցութիւնը չպիտի զլանան, Տ. Յակոբ Եպիսկոպոսի պաշտօնավարութիւնը օգտակար հանդիսացնելու համար։ Ժողովուրդը շատ կը փափագի եկեղեցին վերաշինելու։

—Օրթագիւղի Աղքատախնամ մարմինը 1500 ղրշ.ի գումար մը հաւաքեր է Թաղեցիներէն, Նոր տարիի և Ծննդեան առթիւ։ Այս գումարով՝ 40է աւելի աղքատ ու կարօտ ընտանիքներու ածուխ և ուտեստ բաժնուած է։ Այս մարմինը կը հոգայ նաև Թաղին վարժարանին աղքատիկ աշակերտներու դպրոցական պէտքերը։ Աղքատախնամը 3000 ղրշ.ի չափ պահեստի գումար մըն ալ ունեցած է, որով գնուած են հարիւրին երեք տոկոսաբեր Քրէտի Ֆոնսիէի պարտաթուղթեր։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս կը ծանուցանէ թէ Ս. Ծննդեան այցելութիւններէ զերծ մնալու համար մէյմէկ մեճիտ նուիրած են նաեւ Տեարք Եղիա Վէզիրեան, Լեւոն Յովհաննէսեան, Թադէոս Յովհաննէսեան, և Յովհաննէս Քիւրքճեան։

—Հանգուցեալ Յարութիւն էֆ. Կիւմիւշկէրտանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Մկրտիչ էֆ. Ուզունեան։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբլը)

ՊԵՐԼԻՆ, 21 յունուար.— Գերմանիոյ առեւտրական նախարար Պ. Մէօլլէր, գումարման մը մէջ խօսելով, ըսաւ թէ անհրաժեշտ է երկար պայմանաժամով առեւտրական դաշնագրութիւններու կնքումը։ Յարեց թէ մաքսային սակագնոյն համար եղած պայքարը, որ այս միջոցիս խիստ յամառ կերպով առաջ կը տարուի, կարելի է աւելի պիտի սաստկանայ, բայց բացարձակապէս հարկ է համաձայնութիւն մը գոյացնել միւս երկիրներուն հետ։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին այս իրիկուան նիստին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ, պատասխանելով, յայտարարեց թէ աշխարհի մէջ Ֆրանսայի դիրքը գոհացուցիչ է և ուրիշ որ և է ազգի դիրքէն վար չի մնար։ Նախարարը յարեց թէ Ֆրանսայի շահը կը պահանջէ որ մարդ պահէ իր անկախութիւնը։ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ յարաբերութիւնները որոնք խիստ բարեկամական են, յանգեցան Թուլոնի փայլուն ցոյցին. ցոյց մը որ ողջունուեցաւ՝ վերջ տուած ըլլալուն բուռն երկարատեւ թիւրիմացութեանց։ Պ. Տէլքասէ յարեց նաև թէ Ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութիւնը՝ ոչ ոքի կը սպառնայ, սակայն ուրիշ կողմէ եկած սպառնալիքները ապարդիւն թողելու հանգամանքը ունի։ (Ծափահարութիւններ)։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Չէմպըրլէն, ըսելէ յետոյ թէ հաշտութիւնը կնքուելէն առաջ Անգլիոյ կառավարութիւնը կարելի եղածին չափ ընդարձակ ներում մը պիտի շնորհէ Պոէրներուն, յայտարարեց թէ համոզուած է որ երկիրին մեծամասնութիւնը պիտի հաւանի այդ լուծումին։ Ժողովը ստուար մեծամասնութեամբ մերժեց Պ. Տիլընի առաջարկութիւնը, որով իբրև բողոքարկու կը պահանջէր՝ Հարաւային Աֆրիկէի մէջ պատերազմը վարելու մասին Անգլիոյ հետեւած եղանակը։ Պ. Չէմպըրլէնի ճառը ողջունուեցաւ բուռն ծափահարութիւններով։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Մ. Նահանգաց Երեսփ. Ժողովը, այսօր, վճռաբեկներու այն ծրագրին վրայ որով 40,000 տոլարի վարկ մը կ'ուզուի՝ Հայնրիխ իշխանին ըլլալիք ընդունելութեանց ծախքերուն համար։

ՍԻՏՆԷՅ.—Ժանտախտէ երեք դէպքեր պատահեցան։

ՄԱՏՐԻՏ.— Վատիկանի սպանիական դեսպան Պ. Բէառլ իր պաշտօնէն հրաժարական տուաւ, որ ընդունուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Standard կ'իմանայ Շանկայէն թէ Բէքինէն առնուած լուրերու նայելով Թուան Ֆու Սիանկ յունուար 15ին գլխատուեր է Զանսուի մէջ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՉԷԹԻՆԷԷ, 21 յունուար.— Սեւլեռան Նիքոլա իշխանը մօտերս Բելկրատ պիտի երթայ՝ իր աղջկան նշանախօսութիւնը պաշտօնացնելու Չարեւիչին հետ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բանամայէն կը հեռագրեն թէ Քոլոմպիացիներու և ըմբոստներուն միջև նաւային ճակատամարտ մը կատարուեր է։ Հինգ նաւեր ընկղմեր են։ Ըմբոստները պարտուեր են։

ՊՐՈՒՔՍԷԼ.— Ֆրանսայի մէջ մօտերս կատարուելիք երեսփոխանական ընդհանուր ընտրութեանց առթիւ Վիքթոր Նաբոլէոն իշխանը յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակէ՝ հրաւիրելով բոլոր Ֆրանսացիները ազգային վերահաստատութեան մը՝ ժողովրդական քուէարկութեան միջոցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Հայնրիխ իշխանին հետ Ամերիկա պիտի երթան Թիրբից ծովակալը, Պառոն Սէքէնտորֆ ծովակալը և Վիլհէլմ կայսեր մասնաւոր թիկնապահ Կրաւ [illegible]։ Գերմանական նոր զբոսանաւը փետրուար 25ին ծովը պիտի իջնեցուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը սարքեց հեծելազօրքերու վերակազմութեան ծրագիրը։ Զօրագունդերը հինգ գումարտակներէ պիտի բաղկանան։

ՍՈՖԻԱ.— Ընդդիմադիր կուսակցութեան զանազան խմբակներ բուռն պայքար մը կը կազմակերպեն. փոխառութեան դէմ որ երեսփոխանական ընտրութեանց համար պատրուակ մը պիտի ըլլայ։ Ընտրողներու ստուար մեծամասնութիւնը՝ փոխառութեան բացարձակապէս անհրաժեշտ ըլլալը ըմբռնելու երեւոյթը չունի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Տէյլի Մէյլ կը ծանուցանէ թէ Պիւլով կոմսը իր հրաժարականը տուեր է Վիլհէլմ կայսեր, բայց կայսրը չէ ընդուներ։

ԲԱՐԻԶ.—Մարքիզները Փրանսական Օսար Լէզոնի [illegible] երկու հարիւրապետ սպաններ են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պ. Չէմպըրլէն Երեսփ. Ժողովին մէջ ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ երբ հաշտութեան բանակցութիւնները վերսկսին, Անգլիա պէտք է գիտնայ թէ միջնորդող պատուիրակները ամբողջ պատերազմիկները կը ներկայացնեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ, Սէրի Դ.	Ս. Ծ.	27	26 1/2
[illegible] կարճը գին		27	29
[illegible] վաղ գին		27	26 1/2
Ռումէլի երկթ. [illegible]	Ֆր.	108	
[illegible] կարճը գին	»	108	1/4
[illegible] վաղ գին	»	107	1/2

ԲԱՑՈՒՄ 9 Յունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Ս. Ծ.	27	59
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	108	7/8
[illegible]			
[illegible]		13	30
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ազոտ. Ընկ.		3	55
[illegible]		5	65
» [illegible]		1	40
» [illegible]		471	—
Պանքա Կ. Պոլսոյ		165	—
Թրամվայ		130	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն [illegible]	Ղր.	110	08
» » [illegible]	»	[illegible]	[illegible]
Փարիզ »	Ֆր.	23	70
» » [illegible]	»	23	70
[illegible]	[illegible]	18	57
[illegible]	[illegible]	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔ

20 Ֆրանքնոց	Ղր.	87	33
Անգլիական ոսկի	»	110	04
Ռուս Իմբէրիալ	»	91	—
[illegible]	»	[illegible]	08
[illegible]	»	108	04
[illegible]	»	96	20
[illegible]	Ս. Ծ.	[illegible]	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Յունուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		94	18
Օսմանեան [illegible] սէրի Բ.		50	50
Օսմանեան [illegible] սէրի Գ.		34	87
Օսմանեան [illegible] սէրի Դ.		74	93
Օսմանեան Բանքա		11	87
[illegible] 1880		—	—
[illegible] 5 %		28	—
» [illegible]		42	—
[illegible] 1883		83	13
[illegible]		107	50
[illegible]		104	—
[illegible]		4	82
[illegible] երկաթուղի		14	06
[illegible]		95	32 1/2

ՓԱՐԻԶ 21 Յունուար

[illegible] 3 %		100	20
» » 3 1/2 %		102	10
Օսմ. [illegible] սէրի Դ.) կոնս.	[illegible]	25	45
) ընդ.	»	25	52
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	27	67
Օսմ. [illegible]	Ֆր.	549	—
Լոմպարտ	»	469	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	—
Օսմ. [illegible]	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	314	—
[illegible] 4 %		500	—
[illegible]		1340	—
[illegible]		99	80
[illegible]		77	67
[illegible]		124	50
[illegible]		95	125
[illegible]		4	—

ՊԵՐԼԻՆ 21 Յունուար

[illegible]	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	106	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20	200

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Յունուար

Օսմ. Լոնտոնի [illegible]	»	339	3[illegible]
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	50
Օսմ. Ռէժի	»	290	—

Ա Զ Դ

Կ. Պոլսոյ լուսաւորութեան կազի օսմ. Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու հասարակութեան թէ այս օրուընէ սկսեալ 20 փարա զեղչած է իր քօք ածուխին մէկ պարկին վրայ, կամ թէ մէկ ղրուշ 100 քիլոյին համար։ Հետեւաբար նոր գիներն են.—7ուկէս ղրշ. մէկ պարկ, երբ գործարանէն գնուի։ Պոլսոյ կողմը բնակողներուն համար 14 պարկ պարունակող կառք մը, պարկը 8ուկէս ղրուշէն տունը կը յանձնուի։ Մթերանոց, Կալաթա, 37, Քալաֆաթ Եէրի, Մ. Կ. Ս. Տէլլա Սուտա։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Թիւնէլին քովը Մէրթէպանի փողոց
ԻՊՆ Բաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած այս մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տաճկական և Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քարնիշներ, գեղեցիկ մուշամբաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ՍԳՈՏԻ ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Երլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սգոտ եւ Պոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոնց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ծար Մորիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ Տր. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՑԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունի

Անատոլը Օսմանլը Թիմուր Եօլը
ԻԼԱՆ

Հայտար Փաշաան Իզմիտէ կիտուպ կէլմէ պիլէթլէրինէ տաիր 3 նումէրօլը տէֆի 1 մայիս 1898 Թարիխլի Փէվքալէտէ տէ մուվաքքաթ տուլմը Թարիֆանամի կէլէճէք չէհրի շուպաթըն իպթիտայիտան Թարիխինտէն իթիպարէն ֆէսխ ու իլղա էտիլէճէյի իլան օլունուր։ Միւտիրիյէթ
Թի 16 քեանունի սանի 1902

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 Նոյեմբեր 1901

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժինք չգանձուած	5,500,000	—	Դրամագլուխ	11,000,000	—
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,943,105	47	Պանքատոմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	1,041,386	—
» ի մասնաճիւղս	487,465	99	Վճարելի փոխանակագիրք	1,374,749	49
Գանձելի փոխանակագիրք	1,110,815	79	Ընթացիկ հաշիւք Կայս. գանձուն — պահանջողք	1,241,366	47
Պետական արժէթուղք	1,985,963	57	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—պահանջողք	6,580,175	15
Զանազան արժէթուղք	1,241,199	43	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	8,440	08
Ընթացիկ հաշիւք Կայս. գանձուն—պարտականք	2,494,997	—	Վճարելի շահաբաժինք	770,484	93
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—պարտականք	3,334,305	46	Զանազանք	450,413	06
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց և վաճառոյ	3,941,392	33			
Անշարժ և շարժ. գոյք	289,931	66			
Զանազանք	137,847	48			
	22,467,015	18		22,467,015	18

Վաւերացեալ ճշգութիւնն ըստ տոմարաց

Տնօրէն
Փ. ՕՊՈՒԱՆՈ

Ընդհ. Տնօրէն
Ռ. ՀԱՄԻԼԹԸՆ ԼԱՆԿ

ՋՂԱՅԻՆ Է՞Ք
ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով չատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱՏ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, քնոտութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարսելքը, սրտզմսը, մղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարադաշտանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱՏ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

BULGARIA
ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՒԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՒԱԶԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Ռուսճուք

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝
6,000,000 Ֆրանք

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կալուածներու, ապրանքներու եայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, աղէկ պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով։

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ջաղացներու և ճարտարագործներու համար։

Կեանքի և տոկոս համար դրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն։

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում։

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գավաֆեան խան։

Լիազօր վարիչ — Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Ժ. Պ. ՔԱԶԱՐԵԹՕ

Ընկերութեան դրամատունը Գրէտի Լիոնէ

ՏՕՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Մանօր ատամնաբոյժ Բարիզի,
Ի Սիթէ ալ Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի, գեղարան Նալբուսի։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամերիկեան Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ չահերը կը պատկանին ԸՆԿ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն, որ կը բանի 6,230,000,000 Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագիրներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (Պոլիս) աւելի չատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ [illegible] բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պարագային։ Ապահովագիրը իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար [illegible] չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին դրած բոլոր [illegible], ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Տ. ՕՒ. ՀՕՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Հ. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
192
Վոյվոտա Վիթալիս խան փողոց Ղալաթիա

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անցաւ. կը ջնջէ [illegible], 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց միջացաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզուտ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամէն քարտիլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։

Ամէն դեղարաններ

A.

ՇԱՊԻԿ

Հաստատեալ 1884ին

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՇԱՊԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՍԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Թիւ 85 — Կալաթա, Վոյվոտա փողոց — Թիւ 85

Խիստ խնամով ու տարապայման աժան գիներով չափու վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ շապիկ, օձիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէններ։

Միայն Ֆրանսական ու Անգլիական ընտիր տեսակ կերպասներու զանազանութեամբ օժտուած սոյն գործարանը տրամադիր է ընդունիլ ու կատարեալ հոգածութեամբ պատրաստել հարսանեաց ճերմակեղէններու յանձնարարութիւններ։

Կը ծախուի վերջին նորաձեւութեամբ խիստ ճաշակաւոր ու մինչ աժան գիներով օձիք, թեւնոց, ֆլանէլ, գուլպայ, թաշկինակ, ոսկեզօծ կոճակներ, փողկապ, դրամապանակ, զանգի «Զէֆիր», խոզանակ, սանտր ու անուշահոտութեանց լաւագոյն տեսակներ։

Մ. ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ վաճառատունը նորաձեւութեան, ապրանաց ազնուութեան, յանձնարարութեանց խնամով պատրաստութեան, ու գիներու աժանութեան տեսակէտով վստահելի ու լաւ յանձնարարելի լաւագոյն տուներէն մէկն է։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԱԼ ԵՆ

ԱՆՔՌԸ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 168,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Ստամպոլ Ապուս Էֆէնտի խան

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ — ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զատ անգլ. գաղղիական [illegible] այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը շուրջ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, [illegible], Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին առեւ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3607	[illegible]	3906	[illegible]	1895	[illegible]	2273	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	825	Հերօ	775	[illegible]	3709	[illegible]	1785
[illegible]	2377	[illegible]	4812	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1138
[illegible]	1322	[illegible]	937	[illegible]	3720	[illegible]	1057	[illegible]	1308
[illegible]	1284	[illegible]	2338	[illegible]	2200	[illegible]	1785	[illegible]	1528
[illegible]	1078	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	3413	[illegible]	1546
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	3354	[illegible]	1083	[illegible]	2537
[illegible]	4481	[illegible]	3464	[illegible]	5540	[illegible]	1100	[illegible]	1476
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1030	[illegible]	1736	[illegible]	487
[illegible]	1837	[illegible]	1341	[illegible]	1053	[illegible]	1585	[illegible]	3439
[illegible]	1846	[illegible]	956	[illegible]	2207	[illegible]	1837	[illegible]	1914
[illegible]	1694	[illegible]	1838	[illegible]	1700	[illegible]	510	[illegible]	1329
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1052	[illegible]	3329	[illegible]	2298
[illegible]	1884	[illegible]	4532	[illegible]	2273	[illegible]	1687	[illegible]	1350
[illegible]	2697	[illegible]	2060	[illegible]	1642	Ռօլլօ	1813	[illegible]	1306
[illegible]	4285	[illegible]	1248	[illegible]	3191	Ռօմէօ	1789		

Հօրաcիօ չոգենաւը, Նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 22ին։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՃԻԼՏ ԷՆՏ ՔԻՉՕ
Թ. 22—24 [illegible]

HUILE DE HOGG
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետևաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ՝ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, [illegible], եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիլլիօն Բարիզ։

ՖՐԵՏ. ԼԷՕԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	900
[illegible]	3700	[illegible]	300
[illegible]	3700	[illegible]	300
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
4ն տեղը մաքսատան
693

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամենէն կատարեալը, ամենէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամենէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ թղթակազմ հատորով
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեամբ, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852

Տ՛՛ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible] վրայի յարկը, եկեղ. Զրպուխանաց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ատամները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով գրելու եւ [illegible] վերադառնալու [illegible]։

Արուեստական ատամներ, [illegible] կը պատրաստեն, [illegible]

[illegible]

Տ. Գ. [illegible] (միայն կէս օր) [illegible] (միայն կէս օրէր) [illegible]

Մանօր — [illegible]

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible] երթեւեկութիւնք

Կշ. 8/21 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Կշ. 9/22 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (ճանապարհորդելով Աղեքսանդրիա, Բօրթ-Սայիտ, Եաֆա, [illegible] եւ Բէյրութ)։
Եշ. 10/23 Օտեսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։
Եշ. 10/23 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Ուրբ. 11/24 [illegible] ժամը 4էն յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. [illegible]
[illegible] 510 Թ. [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվըրփուլ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօ
[illegible]	13900	Սիլվանիա	559
[illegible]	13900	[illegible]	434
Լուքանիա	12952	[illegible]	332
Քամփանիա	12950	[illegible]	294
[illegible]	8845	[illegible]	295
Ումպրիա	8128	[illegible]	293
Էթրուրիա	8120	[illegible]	265
[illegible]	7392	[illegible]	213
[illegible]	7363	[illegible]	161

Դիմել առ ՃՕԼԻ Է ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] փողոց 356

[illegible]

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սքրոֆա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւնք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵ ԵՒ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 223 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	42	»	Կէօքճէ քըւրք	»	2	20
1	39	»	Սապանճը բունար	»	1	38
2	33	»	Ալայունտ	»	12	42
3	15	»	Ջէքիւրլէր	»	11	53
4	10	»	Տէօյլէր	»	11	5
4	39	»	Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	»	Համամ	»	9	53
5	14	»	Կազլըկէօլ համամ	»	9	44
6	1	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	»	Պէօյիւք Զօպանլար	»	8	20
7	36	»	Զայ	»	7	33
8	21	»	Իսհագլու	»	6	40
8	45	»	Եասսըան	»	6	15
9	16	»	Աք շէհիր	»	5	53
9	48	»	Արգըթ քէօյ	»	5	13
10	30	»	Զավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	»	Իլկին	»	4	3
11	55	»	Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	»	Սէրայ-Ինի	»	2	27
1	22	»	Մէյտան	»	1	47
2	22	»	Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմն.	Գօնիա	մկն.	12	—
իրկն.					առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.
1	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	»	Աք Պունար	»	10	18
2	24	»	Ալըու Քէօյ	»	9	46
3	4	»	Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	»	Սարըքէօյ	»	8	1
4	58	»	Պիչէր	»	7	4
5	35	»	Սասըլէր	»	6	27
6	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	»	Բօլաթլը	»	5	16
8	21	»	Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	»	Սէնճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.					առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ. Թ. 42 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.	Թ. 424 խառն Իրիկ Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ. Թ. 421 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 423 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
6	30	8	—	մկն.	Համիտիէ	ժմն.	6	—	7	30
6	48	8	18	ժմն.	Ատա-Բազար	մկն.	5	42	7	12

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն.	Ալայունտ	ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմն.	Քէօթահիա	մկն.	1	40	11	45